БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 267 (6701)
ДЕКАБРИИН 20
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1953 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО.

ПАРТИИН АЙКОМОЙ ИНСТРУКТОР

КПСС-эй Центральна Комитедэй сентябрьска Пленум хүдөө ажахын эрид ехэ дэбжэлтэ гүйлахын түлөө тэмсэлэй гайхамшагта программаар партийна организацинуудые зэбсэглэбэ. Пленумэй табиһан шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь амжалтатайгаар бэелүүлхын тула партийна организацинууд эмхидхэлэй ба политическэ ехэ хүдэлмэри ябуулха ёһотой.

Хүдөө ажахые хүтэлбэрилгэ һайжаруулхын тула партиин Центральна Комитедэй сентябрьска Пленум болбол районно партийна аппаратай хүдэлмэрие шэнэдхэн табиха гэжэ тогтооһон байна. Мүнөө үедэ МТС бүхэндэ хүдэлмэрилхэ партиин айкомой секретарь түрүүтэй бүлэг хүдэлмэрилэгшэд аймагуудта бии болгогдонхой. Эдэ хүдэлмэрилэгшэд МТС-тэ ба тэрээнэй харьяата колхозуудта партийно-политическэ хүдэлмэри ябуулха, эдэ колхозуудтахи хэрэг байдалай түлөө айкомой үмэнэ сүм харюусаха ёһотой юм. Энээнтэй хамта партиин аймагай комитедэй инструкторай үүргэ илангаяа ехээр дээшэлнэ.

Инструктор болбол партиин айкомой гол хүдэлмэрилэгшэ мүн. Мүнөө тэдэнэртэ ехэ эрилтэ хэгдэнэ. Инструктор хадаа олониитые шууд эмхидхэжэ байха, партийно-политическэ хүдэлмэрие зүбөөр табиха хэрэгтэ колхозуудай партийна эхин организацинуудта бодотоор туһалха уялгатай. Инструктор гээшэ хүнүүдые инструктировалха гэхэ гү, али һургаха, тэдэндэ зүбшэл заабари үгэхэ, тэдэниие эмхидхэхэ, парторганизацинуудта саг үргэлжэ туһалха үүргэтэй хүн мүн. Хэрбээ урдань тэдэнэр элдэб янзын мэдээнүүдые суглуулаад, справкануудые бэшээд ажалаа гол түлэб дүүргэдэг байгаа һаа, мүнөө хүн зоной дунда үдэр бүри хүдэлмэрилхэ, колхозой байдалые гүнзэгыгөөр шэнжэлхэ ба һайнаар мэдэхэ, партийна шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө шууд тэмсэхэ зэргэтэй байна.

Партиин айкомой инструктор хадаа политическэ бэлэдхэлтэй, эмхидхэлэй хүдэлмэриин дүй дүршэлтэй ба шадабаритай, партийна хүдэлмэрие мэдэхэ коммунист байха ёһотой. Тиимэһээ тэдэниие зүбөөр шэлэжэ олохо ба хубаарилан табиха шухала байна. Гэхэ зуура, партиин зарим айкомууд энэ хэрэгтэ ёһотой анхаралаа хандуулнагүй. Олон айкомуудта мүнөө хүрэтэр инструкторнууд дутуу байһаар. Тэрээнһээ гадна, урдань харюусалгатай тушаалда ябаад, хүдэлмэрез унагааһан хүнүүдые инструктораар дэбжүүлһэн ушарнууд үзэгдэнэ. Сэлэнгын айком болбол урдань колхозой партийна эхин организациин секретарь байгаад, даалгагдаһан хэрэгээ һайнаар ябуулжа шадаагүй нүхэр Н. Бочкиниие инструктораар томилһон байна. Теэд, даажа байһан хоёр колхозойнтоо парторганизациин секретарьнуудта энэ нүхэрэй бодото туһаламжа үзүүлжэ ба зүбшэл заабари үгэжэ шадаха байһанда найдаха ямар үндэһэ баримта бии гээшэб? Тэрэ шэлэн эгээн дүй дүршэлтэй инструкторнуудта түрүү колхозуудые даалгажа үгэдэг, теэд гээгдэнги колхозуудые хангахын тула залуу, дүршэл багатай хүдэлмэрилэгшэдые эльгээдэг ябадалые зүб гэхын аргагүй байна.

Мүнөө партиин айкомуудай олон инструкторнууд даалгагдаһан колхозуудтаа эдэбхитэйгээр хүдэлмэрилжэ оробо. Тэдэнэр колхозуудта ерээд, тэндэхи байдалтай һайнаар танилсаһан, КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолые бэелүүлхэ талаар тодорхой хэмжээ-ябуулгануудые табилсаһан, партийна эхин организацинуудта туһалһан, өөһэдөө үргэн ниитэ колхознигуудай дунда нилээд хүдэлмэри ябуулһан, социалистическэ мүрысөө эмхидхэһэн байха юм. Селендумын МТС-эй харьяата Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо партиин Сэлэнгын айкомой инструктор нүхэр Н. Очировай хэжэ байһан хүдэлмэри тухай статья манай газетын үсэгэлдэрэй номерто толилогдоо. Нүхэр Очиров колхозой партийна организацида горьтой туһаламжа үзүүлнэ, улад зоной дунда эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулна, партиин ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй табиһан зорилгонуудые тэдэндэ тайлбарилна. Энээнэй ашаар тус колхоздо партийно-политическэ хүдэлмэри эли бодо һайжаржа эхилбэ. Иимэ жэшээнүүд яһала олон гээшэ.

Гэбэшье, даалгагдаһан хэрэгтээ хам ороогүй, эдэбхигүйгөөр хүдэлмэрилжэ байһан инструкторнууд үсөөн бэшэ бии. Тиихэдэ партиин зарим айкомууд, илангаяа МТС-эй зонодо хүдэлмэрилдэг зарим секретарьнууд өөһэдынгөө мэдэлэй инструкторнуудые тодорхойгоор, үдэр бүри хүтэлбэрилнэгүй гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Яруунын аймагай «Коммунизм» колхоздо партиин айкомой инструктор нүхэр Ц. Галсановай ерэһээр нилээд удаан болобо. Тиигэбэшье, нүхэр Галсановай хэһэн энэ гэхэ юумэ бодото дээрээ үгы юм. Тус колхоздо малай үбэлжэлгэ муугаар үнгэргэгдэжэ байна. Малай үбэлжэлгын хэрэгые шиидхэдэг малшадай дунда эмхидхэлэй ба ниитэ-политическэ хүдэлмэри муугаар ябуулагдана, социалистическэ мүрысөөн дэлгэрүүлэгдэнэгүй. Нүхэр Галсанов гүүртэ, отарануудаар ябажа, ажал хүдэлмэриие нь хараха, малшадтай хөөрэлдэхэ, колхозой хүтэлбэрилэгшэдтэ туһалха зэргэтэй байгаа. Зүгөөр тэрэ хадаа энэ уялгаяа дүүргэнэгүй. Һаяхан фермэнүүд, отаранууд болон гүүртэнүүдые даагшадай суглаан болоходошье, энэ нүхэр тэндэ байлсаагүй. Нүхэр Галсанов колхозой хүдэлмэриин дутагдалнуудтай эбсэшоод, һанаа амар һууна. Теэд партиин Яруунын айком өөрынгөө инструкторай хүдэлмэрие хүсэдөөр хинан шалганагүй, тэрээндэ шанга эрилтэ хэнэгүй гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Партиин айкомууд инструкторнуудайнгаа үүргые дээшэлүүлхын ба хүдэлмэриие нь һайжаруулхын тула тэдэниие саг үргэлжэ тодорхойгоор хүтэлбэрилхэ, тэдэнэй һуралсалые зүбөөр эмхидхэхэ зорилготой. Партийна хүдэлмэрилэгшэд, тэрэ тоодо инструкторнууд хүдөө ажахын асуудалнуудые һайнаар ойлгохо уялгатай гээшэ. Тиимэһээ инструкторнуудай политическэ эрдэмые дээшэлүүлхэһээ гадна, хүдөө ажахын экономикые тэдэнэй шудалха хэрэгтэ һаналаа табиха шухала. Партиин айкомууд инструкторнуудые үе үе болоод суглуулжа, семинар хэжэ байха, тэдэнэй хүдэлмэриин дүй дүршэл саг үргэлжэ шэнжэлжэ ба согсолжо байха уялгатай.

Партиин айкомой инструкторай хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэхэ, тэрэнэй үүргые дээшэлүүлхэ гээшэ хүдөөдэ партийно-политическэ хүдэлмэриие һайжаруулгын тон шухала услови мүн.

МТС-үүд болон колхозуудта саг үргэлжэ хүдэлмэрилхөөр эльгээгдэнэ

РСФСР-эй Хүдөө ажахын министерствын коллеги мэргэжэлтэдые МТС-үүд болон колхозуудта саг үргэлжэ хүдэлмэридэ яажа эльгээжэ байһан тухай асуудал зүбшэн хэлсэбэ. Промышленна предприятинуудай арбан мянга гаран инженернүүд болон технигүүд машинно-тракторна станцинуудта ошоһон байна. Тэдэнэй дүрбэн мянга гаранинь МТС-үүдэй директорнүүд, главна инженернүүд ба заһабарилгын мастерской даагшадаар томилогдобо.

Инженерно-техническэ кадрнуудые шэлэлгэ ба тэдэниие МТС-үүдтэ эльгээлгэ Ленинградска, Ивановска, Ярославска ба Ростовско областьнуудта удаанаар бэелүүлэгдэнэ.

Хүдөө ажахын районно управленинүүдһээ, участково сетьһээ ба бусад организацинуудһаа олон арбаад мянган агрономууд болон зоотехнигүүд Российска Федерациин МТС-үүд ба колхозуудта эльгээгдэбэ.

Хүдөө ажахын һургуулинуудые дүүргэһэн 3,5 мянга шахуу залуу мэргэжэлтэд ерэхэ жэлэй эхеэр колхозуудта ошохо юм.

МТС-үүдэй хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй ба мэргэжэлтэдэй мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхын тула ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ.

(ТАСС).

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

Эрхим совхозууд тухай фильмнүүд

СССР-эй Совхозуудай министерствын коллеги түрүү дүй дүршэлые дэлгэрүүлхэ талаар хэмжээ-ябуулгануудай түсэб баталба. Шэнэ жэлдэ ороной экранууд дээрэ ороной түрүү совхозуудай ажабайдал харуулһан хэдэн хүсэдметражна фильмнүүд харуулагдаха юм. Советскэ харагшад краснодарска хизаарай «Кубань» гэжэ үрэһэнэй жэшээтэ ажахытай, ашаг шэмэ ехэтэй Сибириин хара эреэн үүлтэртэ малые бии болгоһон «Омский» гэжэ племенной совхозтой танилсаха байна. Овощь тарилгаар үндэр ургаса ургуулһан Москва шадарай Горькиин нэрэмжэтэ совхозой дүй дүршэлдэ тусхай фильм зорюулагдаха юм.

Хүдөө ажахын үйлэдбэриин тусхай һалбаринуудаар техническэ фильмнүүдые гаргахаар хараалагдана. Энээнһээ гадна хүдөө ажахын шэнэ машинанууд тухай һуралсалай олон фильмнүүд бии болгогдохо байна.

(ТАСС).

ФЗО-гэй һургуулинуудта һуралсал эхилээ

Москвагай фабрично-заводской һургуулинуудта залуушуулые абалга дүүрэбэ. 2 мянга гаран хүбүүд, басагад абтаа. Тэдэнэй хахадһаа олониинь долоон жэлэй һургуулиин эрдэмтэй юм.

Һуралсалай үедэ һурагшад барилгашадай мэргэжэлтэй болохо байна. Тус бүри хоёр мэргэжэлтэй хүдэлмэришэдые бэлэдхэхэ ябадалда ехэ анхарал хандуулагдана. Һургуулинуудта барилгашадһаа гадна, ондоо мэргэжэлтэй хүдэлмэришэд бэлэдхэгдэнэ. ФЗО-гэй № 54 һургуулида һурагшад метростройн проходчигуудай мэргэжэл, ФЗО-гэй № 45 һургуулида — резиновэ гутал няагшадай мэргэжэл абаха юм.

6 һарын һуралсалай болзортой байһан ФЗО-гэй № 42 һургуули 10 һарын болзортой болгогдоо. Автомобильнуудые заһабарилха слесарьнүүд эндэ бэлэдхэгдэхэ юм.

ФЗО-гэй бүхы һургуулинуудта мүнөө заняти эхилээ.

(ТАСС).

Капитальна заһабарилга хэнгүйгөөр 500 мянган километр ябаба

СИМФЕРОПОЛЬ, декабриин 17. (ТАСС). «ЗИС—8» гэжэ автобус үсэгэлдэр Феодосиһоо Симферополь ерэбэ. 100 мянгата-шофернуудай хүдэлөөе үүсхэгшэдэй нэгэн. Сталинска шангай лауреат В. Л. Савкин руль барижа ябаба. Энэ рейсээрээ шофёр-новатор капитальна заһабарилга хэнгүйгөөр өөрыгөө машинаар хахад миллион километрын ябалга дүүргэбэ.

Нүхэр Савкинай амжалта хадаа автомашиные шадабаритайгаар ашаглаһанай дүн гээшэ. Нормоороо тэрэнэй автобусто 80 мянган километр бүхэндэ капитальна заһабари, 40 мянган километр бүхэндэ — дунда зэргын заһабари хэгдэхэ ёһотой байгаа. Гэбэшье, нүхэр Савкинай машинада 296 мянган километр ябаһанайнь һүүлээр ойроойдоо нэгэ дахин дунда заһабари хэгдэһэн байна. Шофёр гүрэндөө хэдэн мотор, олон арбаад покрышка, олон агрегадууд ба детальнуудые алмаба. Гансахан заһабарилгын хүдэлмэридэ нүхэр Савкин 100 мянга гаран түхэриг алмаба. Түсэбөөр хараалагдаһанһаа нилээд ехэ сагта автобусой хүдэлмэрилһэниие хараада абаа һаа, шоферой түйлаһан амжалта 250 мянган түхэриг болоно. Тэрээнһээ гадна, энэ жолоодогшо 17 мянга гаран литр бензин алмажа, тэрээгээрээ 285 үдэр хүдэлмэрилөө.

Нүхэр Савкин өөрынгөө баян дүй дүршэлые олохон автомобильна ажахынуудай шофернуудта дамжуулан үгэнэ. Мүнөө гансахан Крымдэ тэрэнэй жэшээе олон мянгаад шофернууд дахана.

Хүдөө ажахын продуктнуудай комиссионно худалдаа наймаан

Колхозууд ба колхознигуудһаа хүдөө ажахын продуктнуудые абажа комиссионно гуримаар худалдалгын условинууд ба гуримые Центросоюзай правлени баталба.

Мал, мяха, шубуунай мяха, ангай мяха, загаһа, үндэгэ, һү, һүнэй продуктнууд, малай ба ургамалай тоһо, хартаабха, шэнэ ургасын ба буйлуулагдаһан овощь, шэнэ ургасын ба хатаагдаһан жэмэс, виноград, бахчева культуранууд, гурил, крупа, бобово культуранууд, тоһото культурануудай үрэһэ, мёд, архи, ургамалнуудай эдеэ, һамар ба бусад олон зүйлнүүдые эд хэрэглэгшэдэй кооперациин организацинууд газар газарта тус комиссида абажа байна. Эд хэрэглэгшэдэй хүдөөгэй обществонууд, мүн районно ба областной потребсоюзууд өөһэдынгөө харьяата райондо эдэ продуктнуудые худалдаха, городууд болон промышленна центрнүүдтэ горкоопторгнуудай худалдаа наймаанай сетеэр худалдахын тула абаашаха байна.

Эд хэрэглэгшэдэй коопераци колхозууд болон колхознигуудтай хэлсээ хэжэ хүдөө ажахын продуктнуудай сэн тогтоохо байна.

Худалдаа наймаанай предприятинуудай абаһан продуктнуудай тоосоон тэдэнэй худалдагдаһанай һүүлээр 3 хоногһоо хойшо бэшэ болзор соо мүнгөөр, мүн ондоо зүйлнүүдээр хэгдэхэ юм.

(ТАСС).

Тульска баянууд ба гармонинууд

ТУЛА. Тула город эртэ урда сагһаа хойшо баянууд ба гармонинуудаараа алдаршанхай юм. Фабрика болон олзоборилгын артельнүүдтэ хүдэлмэрилдэг олон зуугаад мэргэжэл ехэтэй мастернууд тэдэниие үйлэдбэрилдэг байна.

Тульска фабрикын продукци орон дотороо мэдээжэ болонхой. Предприяти жэлэйнгээ программые болзорһоонь урид дүүргээ. Хүгжэмэй инструментнүүдые үйлэдбэрилгэ үнгэрөөшэ жэлэйхитэй сасуулбал 5 мянган хэһэгээр ехэ болоо. Һүүлшын һаранuудта эндэ хахад баянуудые олоор үйлэдбэрилдэг болобо, мүн һаяшаг зургаан планкатай гармонинууд туршалгада үгтэһэн байна.

(ТАСС).

Сталинска область. Кировэй нэрэмжэтэ горловско машина бүтээлгын заводой № 4 механическа цех соо харуулдагша С. Г. Скиба харуулдалгын хүсэтэ станок дээрэ хүдэлмэрилнэ. Тэрэ хадаа «Донбасс» комбайнай моторнуудай 8 корпус нэгэн доро буйлуулна. Энэ оной 10 һара соо тэрэ хадаа 2,5 жэлэй нормо дүүргэбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: харуулдагша С. Г. Скиба хүдэлмэрилжэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Торф малтан абадаг шэнэ машинанууд

ВИЛЬНЮС. «Коммунарас» гэжэ хүдөө ажахын машинануудай завод торф малтан абадаг машинануудые үйлэдбэрилэн гаргадаг болоо. Энэ машиные хоёр хүн хангадаг юм. Тус машина 4 час соо 20 кубометр торф-брикедүүдые бэлэдхэнэ.

Заводой коллектив үйлэдбэриингөө жэлэй программые дүүргээ. Автоматическа аргаар уһалалга хэхэ 1500 түхеэрэлгэ даалгабариһаа гадуур бүтээгдээ.

Эсэгэ ороной шэнэ техникээр тус предприяти саг үргэлжэ зэбсэглэгдэнэ. Карусельнэ радиально-харуулдалгын станогууд эндэ хабсаргадана, дисковэ хюрөөнүүд ба бусад түхеэрэлгэнүүд хабсаруулагдана.

(ТАСС).

МАНАЙ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Тарбагатайн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой модошо дархан Андрей Ювеналевич Иванов бэрхэ дархан гэжэ суурхана. Тэрэнэй хүтэлбэрилдэг бригада мүнөө жэлдэ автогараж, гахайн байра ба дулаалагдаһан механическа кузница баряа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. Ю. Иванов.

А. Кузнецовой фото.

Колхозууд томодхогдобо

Түнхэнэй аймагай Молотовой нэрэмжэтэ ба Дзержинскиин нэрэмжэтэ колхозууд хамтаржа, Молотовой нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхоз болобо. Хоёр колхозой гэшүүдэй хамтын суглаан боложо, тэдэнэр КПСС-эй Центральна Комитедэй сентябрьска Пленумэй тогтоолые бодото дээрэнь бэелүүлэн, колхозойнгоо ажахын бүхы һалбаринуудые саашадань хүгжөөхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр хүдэлмэрилхэбди гэжэ мэдүүлбэ.

Д. Замбалов.

Гахайн фермэһээ ехэ олзо оруулба

Колхозоо томодхохо үедөө Бичурын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд гахай үсхэбэрилгэдэ онсо анхаралаа хандуулха гэжэ шиидэһэн байгаа. Тиигээд колхоздо гахайн-товарна томохон фермэ байгуулагдаһан байна. Мүнөө тэрэ фермэдэ хамта 560 толгой гахай, тэрэ тоодо 83 эхэ гахай тоологдоно. Энэ жэлэй түрүүшын 9 һара соо хамта 1062 толгой поршоонхо абтаа. Эхэ гахай бүриһөө дунда зэргээр 13 шахуу поршоонхо абтаһан байна.

Мүнөө энэ фермэдэ 166 толгой томо гахайнууд шахагдажа байна. Энэ жэлдэ колхоз туд бүридөө центнерһээ дээшэ амидын шэгнүүртэй 89 гахай гүрэндэ тушаагаа, колхозно рынок дээрэ, мүн гэшүүдтээ 854 толгой поршоонхо, гүрэндэ 70 толгой гахай худалдаа. Байгша ондо гахай үсхэбэрилгэһөө хамта 172 мянган түхэриг олзо доход оруулагдаһан байна.

Энэ гахайн-товарна фермые дүй дүршэл ехэтэй гахайшан нүхэр Скоблеков хүтэлбэрилнэ. Тиихэдэ гахайшад Матрена Косенко, Екатерина Рак, Ранде Сыч болон бусад оролдосотойгоор ажаллажа, гахай үсхэбэрилхэ талаар эрхим амжалтануудые түйлаа. Жэшээлхэдэ, энэ жэлдэ гахайшан Матрена Косенко хаража байһан 12 эхэ гахайнуудаа һайнаар ба зүбөөр харууһалһанай, эдеэлүүлһэнэй ба ороондо оруулһанай ашаар эхэ гахай бүриһөө дунда зэргээр 16 поршоонхо, Екатерина Рак — 15 поршоонхо абаад, хоролтогүйгөөр түлжүүлһэн байна.

И. Аширов.

Мэргэжэлтэ шэнэ ажалда хүдэлмэрилнэ

Үнгэрэгшэ ноябрь һара соо Улан-Удэ городой КПСС-эй Железнодорожно райкомой хүдэлмэрилэгшэ Владимир Петрович Нестеров партиин ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолой гарахада Хоринн МТС-тэ ошожо хүдэлмэрилхэ гэжэ шиидэһэн байгаа. МТС-тэ ерэн сасуугаа нүхэр Нестеров шэнэ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр оролсоо. Нүхэр Нестеров механик мэргэжэлтэй байһан туладаа колхозуудай малажалдахи ажал ехэтэй хүдэлмэриие механизацилха талаар монтажна бригадые толгойлоо. Энэ бригадын хүдэлмэрилжэ эхилһэнһээ хойшо һара үнгэрөө. Гэбэшье, тэдэнэр Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо нэгэ кормозапарник, «Путь Сталина» колхоздо кормозапарник ба тэжээл бутаргадаг машина тодхожо үрьдиһэн байха юм. Мүнөө энэ бригада «Улаан Одон» колхоздо кормозапарник тодхожо байна. Тиихэ зуураа энэ кормозапарниһаа үлүү гараһан ууралынь тугалай байра дулаасуулхын түлөө хэрэглэхээр түхеэрэлгэ хэхэ юм.

Я. Алексеев.

Үргэн хэрэглэлэй эд товар үйлэдбэрилнэ

«Эд товарнуудые үйлэдбэрилгэ үргэдхэхэ, тэдэнэй шанарые һайжаруулха тухай» ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй, партиин Центральна Комитедэй тогтоолые бэелүүлхын тула Куйбышевай нэрэмжэтэ олзоборилгын артель (Кяхта) үйлэдбэрилдэг продукциингаа ассортиментые улам үргэдхэжэ байна.

Жэшээлхэдэ, оёлгын цех хүбэнтэй үмдэ, тужурка, элдэб пальто, костюм болон одеялануудые үйлэдбэрилдэг болоо. Гадар хубсаһа оёдог Попова, Дансарунова, Гүндупова ба бусад үдэрэйнгөө нормые холо үлүүлэн дүүргэнэ.

А. Максимов.

Барилгын модо бэлэдхэнэ

Оронойнгоо хүдөө ажахые ойрын 2—3 жэл соо эрид шууд дэбжээхэ зорилго табиһан КПСС-эй Центральна Комитедэй сентябрьска Пленумэй тогтоолые дүүргэлтэ болгон, Хэжэнгын МТС ерэхэ 1954 ондо малай типовой байрануудые олоор барилгадань харьяата колхозуудтаа горьтойхон туһаламжа үзүүлхэ гэжэ хараалба. Тиин мүнөө ерэхэ жэлэй барилгада хэрэглэгдэхэ барилгын модо бэлэдхэхэ, зөөхэ ба малай байрануудые бариха хүдэлмэридэ хамта 24 механизаторнууд табигдаа. Тэдэнэр мүнөө барилгын модо бэлэдхэжэ байна. Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо 500 кубометр, Ворошиловай нэрэмжэтэ ба Энгельсын нэрэмжэтэ колхозуудта 300—300 кубометр барилгын модо бэлэдхэгдэбэ. Мүнөө ойдо бэлэдхэгдэһэн модон зөөгдэжэ байна.

Д. Дамбиев.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Коммунистнуудай дурадхалнууд ба шүүмжэлхы ажаглалтануудта анхаралтайгаар хандаха

Республикын аймагуудай ба городуудай партийна конференцинүүд дээрэ, партийна эхин организацинуудай тоосоото-һунгуулиин суглаанууд дээрэ партийна бюрогой, парторганизациин секретарьнуудай, партиин айкомууд болон горкомуудай хүдэлмэри тухай коммунистнууд шүүмжэлхы олон ажаглалтануудые хэһэн байна. Тэрэшэлэн, парторганизацинуудай эмхидхэлэй, ниитэ-политическэ ба идеологическа хүдэлмэриие саашадань һайжаруулхын тулада тэдэнэр үнэтэ дурадхалнуудые оруулһан байха юм.

Коммунистнуудай эдэ дурадхалнууд ба ажаглалтануудые бодомжотойгоор шэнжэлэн согсолоод, партийна эхин организацинуудай бюрогой заседанинууд дээрэ, партиин айкомой бюро ба пленумүүд дээрэ зүбшэн хэлсэжэ, эдэ дурадхалнуудые ба ажаглалтануудые бэелүүлхэ бодото хэмжээнүүдые хараалһан партийна организацинууд тон зүб юумэ хэһэн байна.

Энээн тухай партиин Түнхэнэй айкомой бюрое жэшээ болгон абажа үзэе. Тэрэ хадаа делегадуудай хэһэн шүүмжэлхы ажаглалтануудаар зохихо хэмжээнүүдые хододоо абажа байдаг. Аймагай партийна конференциин болоһоной һүүлээр партиин айкомой бюро делегадуудай шүүмжэлхы ажаглалтанууд болон дурадхалнуудые шэнжэлэн согсолоод, декабриин 7-до болоһон айкомой пленум дээрэ энэ асуудал табигдаһан байна. Пленум хадаа делегадуудай тэмдэглэһэн дутуунуудые түргэнөөр зайсуулха бодото хэмжээнүүдые хараалһан байха юм.

Конференциин делегадууд аймагай зарим колхозуудта малажал хүгжөөхэ талаар олохон дутуунуудай бии байһые, илангаяа адуу мал тэжээлээр хангаха асуудалай муугаар шиидхэгдэдэг тухай тэмдэглэһэн байха юм. Энэ ажаглалтые бэелүүлэн, партиин айком шефскэ хүдэлмэри һайнаар эмхидхэжэ, зарим эмхи зургаануудай туһаламжаар, колхозуудай өөһэдынь хабаадалгатайгаар худагуудые малтаха хүдэлмэри эмхидхэһэн байна. XVII партсъездын нэрэмжэтэ ба «Победа» колхозуудта нэгэ нэгэ худаг малтагдажа дүүргэгдээ. Кагановичын ба Маленковой нэрэмжэтэ колхозууд худаг малтаха хүдэлмэри мүнөө эхилээд байна. Тэрэшэлэн КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй шиидхэбэриие бэелүүлхэ хүдэлмэри партиин айком дутамагаар эмхидхэнэ гэжэ шүүмжэлэл хэгдэһэн байгаа. Энэ ажаглалтые бэелүүлэн аймагай партийна организаци колхознигууд болон МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй дунда Пленумэй тогтоолые тайлбарилха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна. Энэ хэрэгтэ партийна ба советскэ хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, хүдөөгэй агитаторнууд эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Өөртөө даалгагдаһан хүдэлмэриие дүүргэжэ шадаха, хүдөө ажахые, партийна хүдэлмэриие һайн мэдэхэ хүдэлмэрилэгшэдые шэлэн оложо табиха хэрэг гол түлэб дүүргэгдээ. Тусхайлбал, колхозой түрүүлэгшэнэрээр 3 хүн эльгээгдээ. Аймагай колхозуудай түрүүлэгшэнэртэй 2 үдэрэй семинар үнгэргэгдэжэ, пленумэй шиидхэбэреэр хэдэн лекци уншагдаһан, гадна тэдэнэр хүдэлмэриингөө дүй дүршэл тухай хөөрэлдэһэн байна.

Аймагай колхозуудай тариан-ажалай бригадануудта овощь ба хартаабха тариха звенонууд байгуулагдаа. Эдэ культурануудые тариха шэнэ методтэ һургаха курса звеногой гэшүүдтэй үнгэргэгдэһэн байна. Тэрэшэлэн партиин айком хадаа нютагай промышленностиин хүдэлмэри һайжаруулха, мүн бусад дурадхалнуудыешье бэелүүлхэ талаар хэдэ хэдэн хэмжээнүүдые абаһан байна.

Коммунистнуудай шүүмжэлхы ажаглалтанууд ба дурадхалнуудые бэелүүлхэ талаар партиин Кабанскын айком зарим тэды хүдэлмэри хээ.

Гэхэ зуура, партиин олохон айкомууд ба горкомууд энэ талаар мүртэй хүдэлмэри хээгүй байна. Партиин айком партийна эхин организацинуудтай холбоо барисаа муутай, тэдэнэй дутуу дундануудаа зайсуулха ябадалдань туһаламжа һулаар үзүүлнэ гэжэ жэшээлхэдэ, Бичурын аймагай партийна конференци дээрэ делегадууд хурсаар шүүмжэлһэн байгаа. Гэбэшье, партиин айкомой бюро коммунистнуудай шүүмжэлхы ажаглалтануудые согсолон, тэрээгээр хэмжээ абаха тухай анхарал табинагүй. Мүн хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ ехэ дутуунуудай бии байһан тухай хурса шүүмжэлэл болоһон байгаа. Тэрэшэлэн партиин Заиграйн, Сэлэнгын ба бусад зарим айкомууд аймагай партийна конференцинүүд дээрэ делегадуудай хэһэн шүүмжэлхы ажаглалтануудые ба үнэтэ дурадхалнуудые шэнжэлэн согсолдоггүй.

Коммунистнуудай дурадхалнуудта, партийна олониитын дүй дүршэлдэ, дороһоо гараһан шүүмжэлэлдэ хайхарамжагүйгөөр хандадаг партийна бюро, партиин айкомууд ба горкомууд байха зэргэгүй.

КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолоор табигдаһан зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэлгэдэ коммунистнуудай эдэбхи ба үүсхэлые залан ударидаха, өөрыгөө шүүмжэлгые, илангаяа дороһоо гараһан шүүмжэлэлые хүгжөөхэ, делегадуудай хэһэн дурадхалнууд ба шүүмжэлхы ажаглалтануудаар бодото хэмжээнүүдые абаха, партийна эхин организацинуудай дайшалхы шадабариие улам ехээр бэхижүүлхэ гээшэ партийна комитедүүдэй шухала зорилго болоно.

Г. Шипунов,
КПСС-эй обкомой инструктор.

Улан-Удын кондитерскэ фабрикын пряничнэ цехын бригадир М. А. Зубаревагай хүтэлбэрилдэг бригада халаанайнгаа нормые 1,5 дахин дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: цехын түрүү хүдэлмэришэн Е. Л. Печенкина ба бригадир М. Зубарева ажаллажа байна.

З. Веснинагай фото.

Арад зондо эдеэ хоолой зүйлнүүдые элбэгээр үгэе!

Манай саашанхи зорилгонууд

Эдеэ хоолой зүйлнүүдые элбэгээр, һайн шанартайгаар үйлэдбэрилгын шухала удхашанартайе мэдэрэн, манай заводой хүдэлмэришэд продукци үйлэдбэрилхэ жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь хоёр һара урид дүүргээ һэн. Энэ жэлдэ 30.5 мянган банка овощной консервэ түрүүшынхеэ үйлэдбэрилөөбди. Жэлэй эсэс болотор үшөө 6,5 мянган банка консервэ үйлэдбэрилжэ, республикын ажалшадта үгэхэ байнабди.

Түүхэй эд, түлишэ гэхэ мэтые арьбалһанай, үйлэдбэри дээрэ ажалай түрүү методүүдые нэбтэрүүлһэнэй ашаар продукциингаа өөрын үные нилээд химдаруулжа шадаабди. Ажалай новаторнууд Гомбо Бунеев, Анна Пронина, И. Шурыгина болон бусад үгэрсэ, помидор консервэлгэ дээрэ хүдэлмэрилхэ зуураа, халаанайнгаа даалгабариие 150—200 процент дүүргэнэ.

Гарахаяа байгаа 1954 ондо 560 мянган банка жэмэсэй ба овощной консервэ үйлэдбэрилхэ зорилго урдаа табинхайбди. Тэдэнэй сооһоо 400 мянганиинь овощной консервэ байха юм. Тиихэдэ республикынгаа кондитерскэ промышленностьда хэрэгтэй жэмэсэй патока үйлэдбэрилдэг болоомнай.

Ерэхэ жэлдэ өөһэдынгөө ажахын 5 гектар талмайда үхэр нюдэ, малина, улаагана гэхэ мэтэ жэмэсүүдые 5,5 гектарта овощь тариха, консервын цехые үргэдхэжэ, 1955 ондо миллион банка консервэ үйлэдбэрилхэ хүсэтэйбди.

М. Синявин, Үнэгэтэйн плодоовощной заводой директор.

Механизациин үрэ

Манай комбинат нёдондонойхиһоо 33 процент ехэ продукци энэ жэлдэ гаргаба.

Ажалай процессүүдые механизацилга үйлэдбэреэ үргэдхэлгэдэ туйлай ехэ удхашанартай. Комбинадаймнай хүдэлмэри 1951 онһоо механизацилагдажа эхилээ.

Урдань олон хүдэлмэринүүд гараар хэгдэдэг байһан юм. Мүнөө капуста хэршэдэг, жэмэсэй повидла буйлуулдаг, консервын шэл банкануудай хабхагуудые бүтээдэг машинанууд манайда тодхогдонхой. Ургамалай тоһо шахадаг машинаяа моридой хүсөөр хүдэлгэдэг байһанаа, һаяхан электричествын хүсэндэ оруулбабди.

Ажал ехэтэй эдэ хүдэлмэринүүдые нигэжэ механизацилаад байхадаа, эдеэ хоолой продукт (повидла, варени, помидор, капуста, үгэрсэ ба бусадые) үйлэдбэрилхэ жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргээбди. Гэхэтэй хамта, хүдэлмэридэмнай дутуунууд үшөөл бии. Электричествээр цементнэ заводһоо хангагдадаг тула энергигүйдэжэ машинануудаймнай хүдэлэнгүй байха ушар нэгэтэбшэ үзэгдэдэг. Продукциингаа шанарые эрхим һайнда хүргэжэ шаданагүйбди.

Манай коллектив хүдэлмэридэхи бүхы дутагдалнуудаа усадхажа, комбинадайнгаа үйлэдбэриие бүри үргэдхэхэ зорилготой.

1954—1956 онуудай турша дотор овощеконсервнэ, крахмалопаточна цехүүдые нээжэ, жэл соо 300 мянган банка овощной консервэ гаргахабди. Тиихэдэ, крупчатка татаха тээрмэтэй ба пивэ шанадаг цехтэй болохо байнабди.

38 мориной хүсэтэй локомобиль, электрогенератор худалдан абанхайбди. Эдээнээ тодхоод байхадаа, эдеэ хоолой продуктнуудые гал дээрэ шанан буйлуулхаяа болижо, уурал дээрэ буйлуулха аргатай болохобди.

К. Н. Соболев, эдеэ хоолой Кабанскын комбинадай директор.

Хоридо сельскэ ба сомоной Соведүүд муугаар ажаллана

Хүдөө ажахые саашадань хүгжөөлгэдэ советскэ органуудай, тэрэ тоодо сельскэ ба сомоной Соведүүдэй горьтойхон үүргэ дүүргэхэ ёһотой байһаниинь элитэ.

Хориин аймагай олонхи сельскэ ба сомоной Соведүүд хүдөө ажахые хүгжөөхын түлөө ёһотойгоор тэмсэнэгүй гэжэ тэмдэглэхэ шухала. Жэшээнь, аймагай центртэхи Хориин сельскэ Соведые абажа үзэе. Тус сельсоведэй территори дээрэ Сталинай нэрэмжэтэ колхоз оршодог.

Сельскэ Совет территори дээрэхи колхозоо ажахын ба экономическа талаар бэхижүүлхын түлөө өөдтэй хүдэлмэри хээгүй байха юм.

Сельскэ Соведэй гүйсэдком, тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Гармаев тус колхозой ажахые шэнжэлэн үзэжэ, хүдэлмэриинь дутуу дундануудые элирүүлжэ, тэдэниие хаһа саг соонь усадхаха хэмжээнүүдые абадаггүй байна. Эмхидхэлэй-ниитын хүдэлмэри эндэ хангалтагүйгөөр табигданхай.

Сельскэ Соведэй сесси, гүйсэдкомой заседани хаһа саг соогоо үнгэргэгдэдэггүй. Сессинүүд болон заседанинууд колхозой ажахын ба культурна байгуулалтын шухала шухала асуудалнуудые тон үсөөнөөр зүбшэн хэлсэдэг.

Эгээл нимэһээ тус сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхоз ажахыгаа хүгжөөхэ талаар жэлһээ жэлдэ гээгдэжэ ябадаг. Ниитынгээ малажал хүгжөөхэ энэ жэлэй гүрэнэй түсэбые тус колхоз дүүргээгүй, мүн малай үбэлжэлгые муу бэлэдхэлтэйгээр угтаа. Малай типовой дулаан байранууд гүйсэд баригдаадүй, хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээлээр адуу мал хангагдаагүй. Малай ашаг шэмэнь бага байһаар. Колхозой малажалай фермэнүүдтэ хүдэлмэрилдэг колхознигуудта ажаһуудалай болон культурна условиин байгуулагдаагүй байна.

Сталинай нэрэмжэтэ колхоз ерэхэ хабарай тарилгада муугаар бэлэдхэнэ, мүнөө болотор үрэһэ хүрэнгэеэ хүсэд хаагаагүй, агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые оройдоо эхилээгүй байһаар.

Сельскэ Соведэй саг үргэлжын комиссинууд муугаар хүдэлмэрилнэ. Илангаяа хүдөө ажахын комисси, тэрэнэй түрүүлэгшэ Хориин МТС-эй директор нүхэр Балдаев даалгагдаһан хэрэгтээ харюусалгагүйгөөр хандана. Сельсоведэй гүйсэдком, тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Гармаев саг үргэлжын комиссинуудай хүдэлмэриие залан ударидадаггүй, тэдээндэ түшэглэдэггүй байна. Сельсоведэй гүйсэдком депутадуудые Соведэй хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадуулдаггүй. Депутадууд Д. Цыренжапов, Д. Доржиев, С-Д. Очиров гэгшэд Соведэй хүдэлмэридэ хабаадалсадаггүй байхаһаа гадна, Соведэйнгээ сессидэ ганса нэгэ байлсадаг.

Гадна, сельсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Гармаев, секретарь нүхэр Залуцкая гэгшэд өөһэдынгөө хүдэлмэридэ харюусалгагүйгөөр хандана. Хүдэлмэриин үедэ сельсоведэй хаалтатай байдаг ушар олонто үзэгдэнэ. Сельсоведтэ хэрэгээр ерэһэн хүнүүд түрүүлэгшые гү, али секретариие удаан саг соо хүлеэхэ баатай болодог, зарим ушарта хэрэгээ бүтээнгүй бусадаг юм.

Красно-партизанска сельсовет баһал муугаар хүдэлмэрилнэ. Тус сельсоведэй территори дээрэ Карл Марксын нэрэмжэтэ, «Красный партизан» колхозууд, һургуулинууд, сельпо ба бусад эмхи зургаанууд бии.

Тус сельсовет эмхидхэлэй-ниитын хүдэлмэриие һулаар табинхай. Хүдэлмэриингөө түсэб табидаггүй, сесси болон гүйсэдкомой заседанинууд бэлэдхэл муутайгаар, үсөөнөөр үнгэргэгдэдэг.

Культурно-гэгээрэлэй ба ажахын шухала асуудалнууд үсөөнөөр зүбшэн хэлсэгдэдэг. Жэшээлхэдэ, 1953 оной туршада сесси болон гүйсэдкомой заседани дээрэ хүдөө ажахыгаар оройдоо нэгэ асуудал зүбшэн хэлсэгдэһэн байна. Соведэй саг үргэлжын комиссинууд мүртэйгөөр хүдэлмэрилхэеэ болишонхой.

Тус сельсоведэй хоёр колхозууд ниитынгээ адуу мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб дүүргээгүй. Ашаг шэмэ үгэлгыень дээшэлүүлхын түлөө тэмсэдэггүй дээрэһээнь энэ жэлэй II һара соо дунда зэргээр һаамхай үнеэн бүриһөө миил 354 литр һүн һаагдаһан ба хонин бүриһөө 1.350 килограмм нооһон хайшалагдаһан байна.

Ниитынгээ адуу малые үбһэ тэжээлээр оройдоо 15—16 процент хангаһан, типовой байраар гүйсэд хангажа шадаагүй юм. Тиимэһээ мүнөө малнууд туража эхилээ.

Аймсоведэй гүйсэдком 1952 оной сентябрь һарада тус сельсоведэй эмхидхэлэй ниитын хүдэлмэри тухай асуудалые гүйсэдкомойнгоо заседани дээрэ зүбшэн хэлсэжэ, горьтойхон дутуу дундануудые элирүүлээд, тэдэниие усадхаха хэмжээнүүдые хараалһан байгаа. Зүгөөр энэ шиидхэбэриие бэелүүлхын тулада эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулаагүй, харин энээн тухайгаа мартажархиһан байха юм. Тиимэһээ Красно-партизанска сельсоведэй эмхидхэлэй-ниитын хүдэлмэри мүнөө хүрэтэр һайжараадүй. Теэд энэ оной ноябрь һарада тус сельсоведэй хүдэлмэриие аймгүйсэдкомой заседани дахин зүбшэн хэлсэхэ баатай болоһон байна. Тэрэнэйнгээ гүйсэдхэлые аймгүйсэдком баһал эмхидхэжэ шаданагүй.

Зүгөөр, Хориин аймсоведэй гүйсэдком, тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Рудаков сельскэ Соведүүдэй хүдэлмэриин эдэ бүхы дутуу дундануудые мэдэжэ байбашье, тэдэниие усадхахын түлөө зохихо хэмжээ абадаггүй, сельсоведүүдэй хүдэлмэриин тоосоое аймсоведэй сесси гү, али гүйсэдкомой заседани дээрэ зүбшэн хэлсэдэггүй байха юм.

Хориин аймсоведэй гүйсэдком хадаа сельскэ ба сомоной Соведүүдэй хүдэлмэриие бодотоор хүтэлбэрилхэ, шиидхэбэринүүдэйнгээ гүйсэдхэлые һайнаар эмхидхэхэ бэзэ гэжэ найдагдана.

Ц. Дандаров,
манай корреспондент.

Уншагшадай асуудалда харюу

Социализмын үедэ материальна урмашуулгын принцип тухай

Үйлэдбэри хүгжөөлгэдэ, тэрэнэй олзо доходой ехэ бололгодо хүдэлмэрилэгшэдые материальна талаарнь урмашуулга хадаа социалистическэ ёһоор ажахыгаа эрхилхэ нэгэн тон шухала принцип мүн. Коммунизмда оролгын удаан сагай турша соо ажахые «миил эдэбхи үүсхэл дээрэ бэшэ, харин агууехэ революциин бии болгоһон эдэбхи үүсхэлэй « ашаар, хубиин интерес дээрэ, ажахын тоосоон дээрэ...» байгуулха шухала, «тиигээгүй һаа, таанар коммунизмда хүрэжэ ерэхэгүйт, тиигээгүй һаа, олон олон арбаад миллион хүнүүдые таанар коммунизмда хүргэхэгүйт»,—гэжэ Ленин заадаг һэн. (Зохёолнууд, т. 33, нюур 36).

Үйлэдбэридэхи капиталистическэ харилсаан үйлэдбэри хүгжөөлгэдэ, тэрэнэй ашаг олзынь ехэ болголгодо ажалшадые материальна талаарнь урмашуулха условинуудые байгуулдаггүй. Капитализмын үедэ общественнэ продуктын ехэнхи хубиие мүлжэгшэ ангинууд үбэршэлэн абадаг, харин общиствын үйлэдбэрилгын гол хүсэн болгошо олониитэ ажалшад үгытэй ядуу, үлэсхэлэн хооһон байдалда оруулагданхай.

Үйлэдбэридэхи социалистическэ харилсаануудые тогтооһон, хүниие хүнэй мүлжэлгэ усадхаһан ба общественнэ үйлэдбэрилгые бүхы общиствын саг үргэлжэ ургадаг материальна болон культурна эрилтэнүүдые эгээн ехээр хангаха үг зорилгонуудта сум хандуулһан ябадал үйлэдбэриие хүгжөөлгэдэ олониитэ ажалшадай урма хэшээлые бадаруулаа. Советскэ общество дотор материальна баялиг барандаа бүхы арадай мэдэлдэ байдаг ба бүхы общиствын аша туһада хэрэглэгдэдэг байха юм. СССР-эй национальна доходой 4-нэй 3 шахуу хубинь ажалшадай өөһэдынь материальна болон культурна эрилтэнүүдые хангалгада зорюулагдадаг, тиин национальна доходой үлөөшэ хубинь мүн лэ ажалшадай аша туһада социалистическэ үйлэдбэриие үргэдхэлгэдэ, ниитэ гүрэнэй ба общественнэ бусад эрилтэнүүдтэ хандуулагдадаг байна.

Эрхим дээдэ техникын база дээрэ социалистическэ үйлэдбэриин таһалгаряагүйгөөр ургадаг ябадал советскэ арадай материальна болон культурна хэмжээнэй хэлбэришэгүй дэбжэлгэ хангана. Оронoймнай ажахыда дайн сэрэг тон ехэ хохидол ушаруулһан байбашье, имагтал 1940 онһоо 1952 он хүрэтэрхи үе соо, нэгэ хүдэлмэрилэгшэ дээрэ абажа харабал, хүдэлмэришэнэй ба албахаагшын олзо доход тухайлхада 68 процентээр, таряашадай бодото олзо доход—73 процентээр ехэ болоһон байха юм. Хүндэ промышленностиие хүгжөөлгэдэ туйлагдаһан амжалтануудай үндэһөөр мүнөө үедэ Коммунистическэ парти, Советскэ правительство хүн зониие эдеэ хоолой зүйлнүүдээр, промышленна эд бараагаар хангалгые хоёр—гурбан жэлнүүдэй туршада эрид һайжаруулхын тулада арадай хэрэглэмжын эд товарнуудай үйлэдбэрилгын эрид дэбжэлгэ эмхидхэжэ байна.

Социализмын үедэ үйлэдбэрилгын хүсэнүүд хэды түргэнөөр хүгжэдэгшье һаа, общиствын гэшүүдэй эрилтэнүүдые хэрэглэмжын зэргээр хангаха тиимэ хэмжээндэ үшөө хүрөөгүй байна. Ажал хадаа хүнүүдэй ажамидаралай тон шухала зүйлынь болоодүй байна, тиин хүдэлмэришэдые ажалда хабаадуулхын тулада экономическа урмашуулга хэрэглэхэ хэрэгтэй болоно. Иимэ ушарһаа социализмын үедэ продуктнуудые хубаахадаа, хэһэн ажалайн тоо, шанарые хараада абажа, «хүн бүхэнһөө шадабариинь зэргээр, хүн бүхэндэ хэһэн ажалайн зэргээр» гэһэн принципэй ёһоор хубаадаг.

Хэһэн ажалайн зэргээр хубаадаг ябадал социализмын экономическа объективнэ хуули ёһо мүн. Энэ хуули ёһо болбол бүхы шадабариингаа зэргээр бултанай хүдэлмэрилхэ шухала байһые, хэһэн ажалайнгаа тоо ба шанарай зэргээр түлөөһэ абаха адли тэгшэ эрхэтэй байһые элирүүлэн харуулна.

Коммунистическэ парти, Советскэ гүрэн хадаа ажахые хүтэлбэрилхэдөө хэһэн ажалай зэргээр хубааха экономическа хуули ёһые амжалтатайгаар хэрэглэдэг, мүн али бүхы ажалай түлөө адляар тэгшэдхэн түлэхэ гэһэн жэжэбуржуазна, марксизмда харша үзэлтэй ходоодоо тэмсэдэг байха юм.

Ажалай бүтээсые дээшэлүүлһэнэй, материальна болон мүнгэн зөөриие арьбалһанай түлөө материальна талаарнь урмашуулга хадаа социалистическэ үйлэдбэриин түргэнөөр ургаха, энээнэй үндэһөөр—советскэ арадай материальна ажана байдалые улам һайжаруулха, культурыень дээшэлүүлхэ ябадал хангана.

***

Хүндэ индустриие али болохоор хүгжөөхэтэйгөө нэгэн хамта арадай хэрэглэмжын эд товарнуудай үйлэдбэрилгые эрид хүгжөөхэ тухай Парти, Правительствын зохёоһон программа промышленностиин хүдэлмэриин шанарай показательнуудые саашадань һайжаруулха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, продукциин өөрын үнэ химдаруулха, общиствын ажалай болон материальна ресурснуудые гамтайгаар хэрэглэхэ ябадал эринэ. Энэ программые амжалтатайгаар бэелүүлхын тулада үйлэдбэри хүгжөөлгэдэ ба нарижуулгада хүдэлмэрилэгшэдые материальна талаарнь урмашуулга онсо шухала удхашанартай.

Гүрэнэй предприятинуудта, эмхи зургаануудта ажал хэгдэһэнэй зэргээр хубааха принцип салин үгэхэ аргаар бэелүүлэгдэдэг. Салин хадаа национальна доходһоо хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай абадаг хубинь мүн. Энэ хубинь мүнгөөр тодорхойлогдодог ба хубиин хэрэглэмжэдэ зорюулагдадаг.

Социалистическэ гүрэн болбол салингай хэмжээе тодорхойлходоо хүдэлмэрилэгшэдэй мэргэжэлые, ажалай хүндэ, хүнгэниие, мүн тэрэшэлэн тус тус промышленностиин һалбаринуудай ба ороной районуудай удхашанарые хараада абажа тодорхойлдог.

Мэргэжэлтэй хүнүүдэй хэһэн ажалай түлөө үлэмжэ ехээр түлэдэг ябадал хүдэлмэрилэгшэдые мэргэжэлээ дээшэлүүлхэдэнь материальна талаарнь урмашуулдаг, хүдэлмэришэн ангиин культурно-техническэ талаараа ургахадань урма хэшээлтэй болгодог юм.

Промышленностьда үгтэдэг салингай гол формонь сдельнэ (бүтээһэн продуктын тоогой зэргээр) түлэбэри болоно. Сдельнэ салин ба нэмэлтэ шан үгэдэг системэ хадаа ажалайнгаа бүтээсэ дээшэлүүлгэдэ, продукциин шанар һайжаруулгада, материал алман багаар гаргашалгада хүдэлмэрилэгшэдые материальна талаарнь улам ехээр урмашуулдаг. Гүрэнэй предприятинуудай болон эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдтэ түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэнэйнь түлөө, олон жэлдэ хүдэлмэрилһэнэйнь түлөө нэмэлтэ түлэбэри үгэдэг ябадал советскэ общество дотор үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Мүн тэрэшэлэн материальна талаарнь урмашуулгын хэдэ хэдэн бусад формонууд манайда хэрэглэгдэдэг.

Советскэ гүрэн хадаа салин ба үйлэдбэрилгые прогрессивнэ нормонуудай үндэһөөр түсэблэдэг, энэнь ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхын түлөө тэмсэлдэ тон ехэ элсүүлхы удхашанартай юм.

Үйлэдбэри хүгжөөлгэдэ хүдэлмэрилэгшэдые материальна талаарнь урмашуулдаг принцип болбол ажахын тоосооной нэгэн гол шухала зүйл болоно.

Ажахын тоосоон предприятиие ашаг ехэтэй болгодог, продукциин өөрын үнэ химдаруулдаг. Ашаг олзын зарим хубинь капиталовложенидэ һомолотдохын, эрьесын хэрэгсэлнүүдые һэльбэн хүсэлдүүлхын, директорэй фонд бии болгохын тулада зорюулагдахаар үлөөгдэдэг юм. Хүдэлмэрилэгшэдые материальна талаарнь урмашуулхын тулада бии болгогдодог директорэй фонд хадаа гэр байрануудые капиталовложениин түсэбһөө гадуур заһабарилгада, тус тус хүдэлмэрилэгшэдтэ шангуудые, нэгэн дорын туһаламжа үгэхэ ябадалда, амаралтын гэр, санаторинуудта предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй амарха путёвконуудые абаха ябадалдань гэхэ мэтээр гаргашалагдадаг.

Предприятиин ашаг олзо ехэтэй байха тудамынь, ашаг олзоһоо үлэмжэ ехэ хубине энэ предприятиин мэдэлдэ гүрэн үлөөдэг байна. Коллективэй хүдэлмэрилэгшэд материальна талаараа нигэжэ урмашуулагдадаг дээрэһээ үйлэдбэриие бодомжотой һайнаар эрхилхые, дотоодын резервнүүдые бэдэрэн олохые ба хэрэглэхые, гүрэнэй түсэбые ажалай, материальна болон мүнгэн хэрэгсэлнүүдэй тон бага гаргашатайгаар бэелүүлхые оролдодог.

***

Арадай хэрэглэмжын зүйлнүүдэй үйлэдбэрилгые эрид дээшэлүүлхын тулада хүн зониие эдеэ хоолоор, хүнгэн промышленностиие түүхэй эдээр хангадаг хүдөө ажахын саашанхи хүгжэлтые түргэдхэхэ шухала.

Хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудые түргэнөөр хүгжөөхэ, малажал, хартаабха болон овощь үйлэдбэрилгын гээгдэлые болюулха тухай Парти, Правительствын программа болбол колхозуудые ажахын-эмхидхэлэй талаарнь саашадань бэхижүүлгын, хүдөө ажахын үйлэдбэриие бүхы хэмжээгээр механизацилгын үндэһөөр колхозно үйлэдбэрилгын хэмжээе дээшэлүүлхэ байна. Хүдөө ажахын продуктнуудай үйлэдбэрилгые хүгжөөлгэдэ хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдые материальна талаарнь урмашуулха принцип энэ программа дотор эрид шууд бэелүүлэгдэнэ.

Ниитын ажахыһаа ородог олзо доходуудые колхозно үйлэдбэридэ ажалта үдэрнүүдтэ хубаадаг. Ажалта үдэр хадаа колхознигуудай ажалай ба хэрэглэлэй хэмжүүрынь болоно. Тиимэһээ колхозник бүхэн артелиингээ ниитын ажахые бэхижүүлхын, бүри олон ажалта үдэртэй болохын түлөө урма хэшээлтэйгээр оролдодог.

Үйлэдбэриие хүгжөөлгэдэ, тэрэ-

КЯХТЫН АЙМАГТА

100 ЭХЭ ХОНИНҺОО 126 ХУРЬГА

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хониной-товарна фермын хүдэлмэрилэгшэдэй дунда хонишон Дарима Очирова эрхим ажалаараа шалгарна. Энэ жэлдэ Дарима даажа абаһан 100 эхэ хонинһоо 126 хурьга абаад, бараниинь тобир тарганаар ондо оруулжа байна. Ажалай үндэр амжалта туйлаһанайнгаа түлөө нүхэр Очирова аймагай хүдөө ажахын выставкэдэ хабаадалсаа.

Хүдөө ажахын түрүүшүүлэй республиканска зүблөөндэ хабаадагшадай уряада харюу болгон энэ хонишон ерэхэ жэлдэ 100 эхэ хонинһоо 130 хурьга абаха, ноһо хайшалха даалгабаря үлүүлэн дүүргэхэ гэһэн социалистическэ уялга абаа.

ХУДАЛДАН АБАГШАДЫЕ ЭРХИМЭЭР ХАНГАХА

«Советскэ худалдаа наймаае саашадань һайжаруулха хэмжээнүүд тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, КПСС-эй ЦК-гэй тогтоол бэелүүлэн Кяхта городой № 72 магазинай коллектив (даагшань нүхэр Бадмацыренов) худалдан абагшадые эрхимээр хангахын түлөө дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсобо.

Мүнөө магазин танигдахаар бэшэ болоо. Тэндэ эдеэ хоолой зүйлнүүд витринэдэ зохидоор тааруулан табигданхай. Тэрэшэлэн продавецүүд нүхэд Потапова ба Арбутовская гэгшэд худалдан абагшадта анхаралтайгаар хандана.

Иимэ хэмжээнүүдэй абтаһанай ашаар, худалдан абагшад тус магазинһаа юумэ ехэ олоороо, дуратайгаар абадаг болоо.

МЕХАНИЗАТОРНУУД ЕХЭ САЛИН АБАНА

«Машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй ЦК-гэй тогтоолоор хараалагдаһан шэнэ түлэбэри механизаторнуудые материальна талаар нилээд урмашуулна. Мүн энэ хэмжээ-ябуулга механизаторнуудай ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэһээ гадна, техникэ һайнаар ашаглаха хэрэгтэ тэдэниие зоригжуулаа.

Ажалай бүтээсын дээшэлхэтэй хамта, механизаторнуудай салин нилээд ургана. Жэшээлхэдэ, Кяхтын МТС-эй трактористка М. Нуртынова октябрь һарын түрүүшын хахадта 2,5 центнер таряа, 478 түхэриг салин абаһан байна. Мүн энэ МТС-эй тракторна бригадануудай бригадирнууд нүхэд Бадматаров, Баннов гэгшэд тус тустаа 230 килограмм ороохо, 460 түхэриг мүнгэ абаа.

В. Жигжитов.

Үбэлэй агротехническэ хэмжээ—ябуулгануудые гүйсэд бэелүүлхэ

* *

Һанаа амархан һуудаг агрономууд

Тарянай ба сабшалангай газар үтэгжүүлжэ, ургасыень дээшэлүүлхэ талаар Ториин МТС-эй харьяата колхозууд мүнөө, урда жэлнүүдэйхидэл адли, мүртэй юумэ хээгүй байһаар. МТС-эй главна агроном нүхэр Шидловская агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые үнгэргэхэ хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандана. Мүн колхозуудта хүдэлмэрилдэг МТС-эй участково агрономууд һанаа амархан һуудаг зантай. Тиихэдэ эндэхи колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд хэзээ нэгэтэ тарянай ба сабшалангай газар дээрэ наг шэбхэ шэрэхэ, шубуунай аргал, үнэһэ суглуулха даалгабаринуудые бригадирнууд болон фермэнүүдые даагшадта үгэһэнөөрөө һанаагаа амараад, тэрэнэйнгээ дүүргэлтые огто шалгадаггүй, хаана юу хэгдэжэ байһыень мэдэдэггүй байха юм.

Тарянай ба сабшалангай газар үтэгжүүлхэ хүдэлмэриин ёһоор хэгдэдэггүй дээрэһээ МТС-эй харьяата колхозууд жэлһээ жэлдэ тарянай ба үбһэ ногооной тон бага ургаса хуряадаг. Теэд энэ алдуугаа мүнөө дахин дабтажа байна. Гадна, эндэхи колхозууд сабшалангаа үргэдхэхын түлөө оролдоногүй.

Үбһэ ба таряа хуряалгын һүүлээр сабшалангай ба тарянай газар үтэгжүүлхэ хүдэлмэри хэгдэжэ эхилхэ ёһотой байһан аад, мүнөө болотор нэгэшье колхоз тэжээл бэлэдхэлэй бригада эмхидхээгүй, тарянажалай бригаданууд агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые үнгэргэжэ эхилээдүй байха юм. Харин лэ малшад малайнгаа байрануудые сэбэрлэхэ зуураа ойро шадарай тарянай ба сабшалангай газар дээрэ бага зэргэ наг шэбхэ гаргана. Бэшэ ямаршье хүдэлмэри хэгдэнэгүй. Жэшээнь, «Путь Ленина» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Брянский) тарянай талмай дээрэ миил 418 тонно. сабшалан дээрэ оройдоо 380 ашаа наг шэбхэ гаргаа. Энэ колхоз саһа тогтоогоогүй, үнэһэ ба шубуунай аргал суглуулжа эхилээдүй байһаар. Үбэлэй агротехническэ хэмжээ-ябуулганууд «Улаан Тори», Молотовой ба Маленковой нэрэмжэтэ колхозуудта тэрэшэлэн муугаар үнгэргэгдэнэ. Эдэ колхозуудай агрономууд нүхэд Базарова, Тармаев, Кулакова гэгшэд ерэхэ жэлдэ баян ургаса абахын түлөө энэ шухала хүдэлмэриие эмхидхэхэ үүргэтэй байһан аад, юушье хэнгүй, һанаа амархан һууһаар.

Д. Доржиев.

*

Тарилгада бэлэдхэлэй дутагдалые дары усадхаха

Тарянай үндэр ургаса хуряалга хадаа тэрээндэ бэлэдхэлгэһээ дулдыдадаг. Тарилгые сортовой бэшэ, шанар муутай үрэһөөр хэдэг практика усадхагдаагүй гэжэ партиин Центральна Комитедэй сентябрьска Пленумэй тогтоол дотор заагдаһан байна. Энэ дутагдалые Бичурын аймагай зарим колхозууд үшөө мүнөө болотор хараадаа абаагүй байһан зангаараа.

Бага-Куналейн МТС-эй харьяата колхозуудта ороохото культурануудай үрэһэнэй 90 процент, хартаабхын үрэһэнэй 18 процент хаагданхай. Тэрээндэ «Заря коммунизма», «Коммунизм» колхозууд хабаадана. «Коммунизм» колхоз үрэһэнэй 60 процентые хаатаа. Олонхи колхозуудай үрэһэн ток дээрээ саһанда даруулжа хэбтэнэ.

Таряа сэбэрлэлгэ хангалтагүй. МТС-эй харьяата колхозууд үрэһэнэй миил 50 процентые сэбэрлэнхэй. Үрэһэ сэбэрлэдэг машинануудай дутамаг дээрэһээ зарим колхозууд үрэһэ сэбэрлэлгые удаанаар ябуулна. Илангаяа «Коммунизм» колхоздо энэ хүдэлмэри һулаар ябуулагдана. МТС-эй ОС—1 гэжэ үрэһэ сэбэрлэдэг дүрбэн машина намарһаа хойшо Ворошиловай, Маленковой, Ленинэй нэрэмжэтэ болон «Заря коммунизма» колхозуудта хүдэлмэрилдэг. Тиимэ дээрэһээ бусад колхозуудынь үрэһэ сэбэрлэлгые унжагайруулна.

Тэрэшэлэн хартаабхын үрэһэн тухай асуудалда анхарал багаар хандуулагдана. МТС-эй харьяата колхозууд 4250 центнер хартаабхын үрэһэ хааха байһан аад, 769 центнер гэхэ гү, түсэбэй 18 процентые хаанхай. Тиихэдэ «Коммунизм» колхоз нэгэшье грамм үрэһэгүй һууна. Мүн Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз хартаабхын үрэһэнэй 10 процентые хаагаа. Эдэ колхозууд хартаабхын үрэһэ хүршэ колхозуудһаа абахабди гэжэ найдаад, тэрэниие бэлэдхэхэ гэжэ һэдэнэшьегүй. Олонхи колхозуудта хүрэнгын үрэһэ хадагалха газаршьегүй байха юм.

Үндэр ургаса хуряалга мүн агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые үнгэргэлтэһөө дулдыдадаг гэжэ колхозуудай гэшүүд һайса мэдэдэг. Хэды тиимэ болобошье, энэ хүдэлмэри тон хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Бага-Куналейн МТС-эй колхозууд наг шэбхэ шэрэлтые 35 процент, шубуунай аргал суглуулгые —60, үнэһэ—15, саһа тогтоолгые—11 процент дүүргэнхэй. «Заря коммунизма» болон бусад колхозууд поли дээгүүрээ орбон сорбон шэлбүүһэ абаашажа хаяад лэ, саһа тогтооһон нэрэ зүүнхэй.

Эдэ бүхы дутагдалнууд хадаа хабарай тарилгада бэлэдхэлэй хангалтагүй байһые харуулна.

Н. Цыбенов.

Торфо-нэгшээгдэмэл горшоогхонуудые хэнэ

Курумканай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой нүхэр Аранзаевай хүтэлбэрилдэг огородно бригадын гэшүүд абаһан уялгаяа бэелүүлэн, Молотовой нэрэмжэтэ колхозтой мүрысөөндэ түрүүлхын түлөө тэмсэн, 1954 ондо овощной культурануудай үндэр ургаса хуряахын түлөө бэлэдхэлэй ехэхэн хүдэлмэри хэжэ байна. Торфо-нэгшээгдэмэл горшоогхонуудые хэхын тула шухала хэрэгтэй материал бэлэдхэгдэһэн байгаа. Горшоогхонуудые хэхэ газарта наг шэбхэ, үнэһэн гэхэ мэтын материалнууд асарагдаһан байна. 30 хүнэй хүдэлмэрилхэ һууритай тусгаар байра бэлэдхэгдэһэн байха юм. Тэрэнэй һүүлээр бригадынхид горшоогхонуудые хэжэ эхилһэн байна. Тэдэнэр 3 үдэрэй турша соо 4700 хэһэг горшоогхонуудые бүтээгээ. Энэ хүдэлмэридэ колхознигууд Э. Будакова, Д. Цыдыпова, Б. Шапанаева, Балданова болон бусад илангаяа шалгарба. Тэрэшэлэн горшоогхонуудые бүтээхэ станок дархалдаг модошо дархан Б. А. Очиров һайнаар хүдэлмэрилнэ. Станогынь нэгэ доро 30 хэһэг горшоогхонуудые бүтээн гаргана. Нүхэр Очиров 3 үдэрэй турша соо нимэ 5 станок дархалаа.

Бригадынхидай дунда мүрысөө эмхидхэхэ талаар 62 наһатай колхозник Жамсо Бадмаев ехэ үүсхэл оролдолго гаргана. Огородой бригадынхид түсэбэй ёһоор 16 мянган хэһэг горшоогхонуудые бүтээхэ байһан аад, 26 мянган хэһэг бүтээхэ гэһэн уялга абаа.

Гадна, 7 хүнһөө бүридэһэн барилгын бригада эртын овощь ургуулхын тула теплицэ барижа эхилээ. Теплицын байха газар малтагдажа бэлэдхэгдэнхэй. Барилгын модон бэлэдхэгдэжэ асарагдаһан байгаа. Парнигуудта хэгдэхэ ба овощь тарих газар үтэгжүүлхэ наг шэбхэ шэрэлгэдэ огородой бригадаһаа 3 колхознигууд ба 6 мори шарга үгтэһэн байна. Мүнөө огородой бригадын гэшүүд 1954 оной апрелиин эхеэр эртын овощь хуряажа абаха гэһэн зорилго урдаа табяад, эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна.

Огородой бригадынхидта Баргажанай МТС-эй агроном нүхэр А. Федосеев али бүхы туһаламжа үзүүлнэ гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

К. Халтанов.

С. Г. Гылыкова Улан-Удын оёдолой фабрикада эрэшүүлэй пальто оёдог мастераар 13 жэлэй туршада хүдэлмэрилнэ. Энэ болзор соо нүхэр С. Гылыкова өөрынгөө мэргэжэлдэ 13 хүниие һургаа. Мүнөө үдэрэй нормые 150 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: С. Гылыкова залуу басаган З. Болдуженко гэгшые оёдолой мэргэжэлдэ һургажа байна. З. Веснинагай фото.

РЕДАКЦИДА ЕРЭҺЭН БЭШЭГҮҮД

Кино саг соогоо харуулагданагүй

Байкало-Кударын аймаг дотор кино харуулга муугаар эмхидхэгдэнхэй. Аймсоведэй гүйсэдкомой культурын таһагые даагша нүхэр Гинеев нүүдэл киногой механигуудай хүдэлмэриие шалгадаггүй, тэдэндэ ямаршье эрилтэ хэдэггүй байна.

Красный Яр ба Корсаково тосхонуудта стационарна киноустановконууд бии аад ехэ муугаар хүдэлмэрилнэ. Киномеханигууд ажалдаа харюусалгагүйгөөр хандана, киноаппаратураяа саг соонь шалгадаггүй, хэрэгтэй заһабарилга хэдэггүй байна. Тиимэһээ кино харуулжа эхилхэдэнь моторынь хүдэлхээ болишодог гү, али лентэнь таһардаг юм. Заримдаа кассир Николаевагай гэмээр кино харуулга таһалдуулагдана. Юуб гэхэдэ, нүхэр Николаева хүдэлмэридөө саг соогоо ерэнэгүй. Ноябриин 14-нэй, 25-най үдэрнүүдтэ «У них есть Родина», «В далеком плавании» гэжэ кинофильмнүүд харуулагдаха гэжэ соносхогдоһон аад, кассирай ажалдаа ерээгүй дээрэһээ табигдаагүй.

Аймагай колхозуудта кино саг соонь харуулха хэрэгтэ аймагай культурын таһаг анхаралаа хандуулха ёһотой.

В. Непомнящих.

Ажалшадые муугаар хангана

Кяхтын аймпотребсоюзай чайна муугаар хүдэлмэрилнэ, ажалшадай эрилтые хүсэд хангажа шаданагүй. Чайнада эдеэ хоол амтагүйгөөр буйлуулагдана, меню ходо нэгэ янзын байна. Эндэ шараһан мяхан, загаһан тон хомор байдаг.

Мүн ариг сэбэр сахигданагүй. Официантканууд хүнэй эдеэлээд гарахада столнуудые саг соонь сэбэрлэнэгүй. Официантка Посохова эдеэлхэеэ ерэгшэдые муугаар хангана, заримдаа эдеэ хоолой зүйлнүүдэй сэнгые буруу тооложо, мүнгэ ехээр абана.

Чайные даагша нүхэр Асеев эдэ дутагдалнуудые усадхаха тушаа һаналаа табинагүй.

В. Баторов.

Курсантнууд тухай һаналаа табинагүй

Юрөөгэй (Сэлэнгэ) хүдөө ажахын нэгэ жэлэй һургуулида республикын колхозуудһаа олон хүнүүд һуража байна. Теэд эндэхи курсантнуудта һуралсалай зохихо услови байгуулагдаагүй байһаар. Юуб гэхэдэ, курсантнуудай хамтын байра муугаар заһабарилагданхай, түлеэгээр дутамаг дээрэһээ хүйтэн байдаг. Занятиингаа һүүлээр номоо үзэхын тула курсантнууд пеэшэнгээ түлижэ, гэрээ дулаасуулжа сагаа барана.

Мүн эндэ бани бии аад муугаар хүдэлмэрилнэ. Уһа халааха тогоониинь тон багахан тула халуун уһан түргэн дууһашана. Тиимэһээ заримдаа банида ошоод бэеэ угаангүй бусаха ушарнууд үзэгдэнэ.

Д. Цыбиков.

Тобшо сигналнууд

Түрэлхи хэлэн дээрэ лекци уншагданагүй. Хүдөө нютагуудай ажалшадта түрэлхи хэлэн дээрэнь лекци, элидхэл уншаха гээшэ ехэ удхашанартай. Теэд, Бичурын аймагай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд энэ хэрэгтэ анхаралаа хандуулнагүй. Аймагай колхозуудта бурят-монгол хэлэн дээрэ лекци, элидхэл оройдоо уншагданагүй. Эндэхи колхознигууд түрэлхи хэлэн дээрээ лекци шагнахые ехэ хүсэнэ.

А. Корытов.

Хилээмэ муугаар барина. Сэлэнгын аймпотребсоюзай пекарни шанар муутай, түүхэй хилээмэ барина. Мүн пекарни соо ариг сэбэр сахигданагүй. Тиимэһээ заримдаа хилээмэ соонь ондоо зүйлнүүд (модон, бүд гэхэ мэтэ) байдаг.

В. Иванов.

Бани түлигдэнэгүй. Хэжэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой бани үнинэй түлигдэнэгүй. Юуб гэхэдэ, тус бани заһабарилагдаагүй байһаар. Мүн энэ колхозой бригаданууд ба гүүртэнүүдэй банинууд заһабарилагдаагүй дээрэһээ түлигдэнэгүй. Колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Аюржанаев энэ хэрэгтэ һаналаа табинагүй.

Ш. Бадмаев.

„БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭНДЭ“ БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

„Муугаар хүдэлмэрилдэг пекарни“

Манай газетын ноябриин 21-нэй номерто нимэ гаршагтай бэшэг толилогдоһон юм. Бэшэг соо Хэжэнгын аймцентртэхи пекарни шанар муутай, түүхэй хилээмэ барина гэжэ хэлэгдээ һэн.

Манай редакцида Хэжэнгын аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Холбоевой мэдээсэһэнэй ёһоор, бэшэг соо заагдаһан баримтанууд шалгалтаар тодорбо.

Шанар муутай ба түүхэй хилээмэ бариһанай түлөө хилээмэ баригшын туһалагша Базарова хүдэлмэриһөө сүлөөлэгдэжэ, хилээмэ баригша нүхэр Улахаева бага тушаалда оруулагдаһан байна. Хилээмэ һайнаар баридаг болохын тула хэмжээ абтаа.

эй олзо доходой ехэ бололгодо хүдэлмэрилэгшэдые материальна талаарнь урмашуулха принцип хүдөө ажахыда һүүлшын үе хүрэтэр бэдэгдэдэг байба гэжэ КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленум тэмдэглээ.

Газартаряалангай ба малажалай продуктнуудые колхозуудай уялгата ёһоор тушаалгые газарай гектараар тодорхойлхо принцип болбол бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ газагайруулагдадаг байгаа. Муугаар хүдэлмэрилдэг, бага ургаса абадаг колхозуудта орходоо нилээд ехэ хэмжээнэй продукци гүрэндэ уялгата ёһоор тушааха даалгабари һайнаар хүдэлмэрилдэг, ехэ ургаса абадаг колхозуудта тогтоогдодог байгаа. Иимэ буруу ябадал хүдөө ажахын культурануудай ургаса, малай ашаг шэмэ үгэлгэ дээшэлүүлхын түлөө тэмсэлые урмашуулдаггүй һэн.

Уялгата ёһоор тушаалгые газарай гектараар тодорхойлхо принципые наринаар сахиха шухала гэжэ СССР-эй Министрнүүдэй Совет, КПСС-эй ЦК заагаа. 1954 онһоо эхилжэ, гүрэндөө малажалай продуктнуудые уялгата ёһоор тушааха газарай гектараар тодорхойлогдоһон саг үргэлжын нормонуудые тогтоожо бэелүүлхэ шухала гэжэ мэдэрэгдэнхэй. Энээнһээ гадна, 1953 оной ургасаһаа эхилжэ хартаабха болон овощь колхозуудай уялгата ёһоор тушааха нормонууд бата болгогдоо, малажалай продуктнуудые уялгата ёһоор гүрэндэ тушаалгаар колхозуудай үнгэрэгшэ жэлнүүдэй бүхы үри 1953 оной январиин 1-һээ хойшо нэхэгдэхээ болёо.

Ниитын малажал дээрэ хүдэлмэрилдэг колхознигуудай ажалай түлөөһые ехэ болгохо тушаа хэдэ хэдэн хэмжээнүүдые нэмэжэ хараалые Парти. Правительство колхозуудта һайшаан дурадхаба.

Малажалай продуктнуудые, хартаабха болон овощь бэлэдхэлгын ба худалдажа абалгын талаар мүнөө хүрэтэр байһан сэнгүүд хүдөө ажахын эдэ һалбаринуудые хүгжөөхын түлөө колхознигуудай тэмсэлые багаар урмашуулдаг һэн. Мүнөө колхозно нимэ продукци бэлэдхэлгын ба худалдажа абалгын сэнгүүд нилээд дээшэлүүлэгдээ. Хартаабха болон овощь худалдаха колхозно худалдаа наймаа саашадань дэлгэрүүлхэ хэмжээ-ябуулганууд бэелүүлэгдэнэ, үлүү продуктнуудыень дээшэлүүлэгдэһэн сэнгээр колхознигуудһаа худалдан абалга эмхидхэгдэнэ.

Колхозно ажахын артельнэ формын тон шухала принцип—ниитын интересүүдтэ хубиин интересүүдые мэдээтэй байлгажа, артельдэ ниитын ба хубиин интересүүдые зүбөөр зохилдуулха ябадал олон колхозуудта хазагайруулагдаһан байна.

Колхозно байгуулалтын хүсэ ехэтэй байха, колхознигуудай байдалай улам һайжарха ябадалай үндэһэ һууринь колхозуудай ниитын ажахы болоно. Ниитынгээ ажахыһаа колхозой ехэ олзо доход абаха тудамынь, колхознигууд ажалта үдэртөө бүри ехэ юумэ абадаг. Жэшээлхэдэ, Красноярска хизаарай, Кореновскэ районой, Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо ниитын ажахыһаа ородог олзо доходынь 1950 ондо 4.200 мянган түхэригэй байһанаа, 1953 ондо 8.800 мянган түхэриг болоһон байна. Энээнтэй хамта мүн тэрэ үе соо ажалта үдэр бүхэндэ 1,3 килограмм талха таряа үгтэдэг байһанаа, 5 килограмм үгтэдэг болоһон, колхознигуудай мүнгэн доход нилээд ехэ болоо.

Зүгөөр, ниитын ажахы колхознигуудай хэрэглэлэй эрилтэнүүдые мүнөө дээрээ үшөө хүсэдөөр хангажа шадахагүй байна. Хүдөө ажахын Уставай ёһоор, хубиингаа ехэ бэшэ хамһабариин ажахытай байха эрхэ колхозно айл бүхэндэ олгогдоно.

Бууса шадарай ажахыһаа абтаһан продуктнуудые тушааха үлүү ехэ нормонууд, мүн налоговой политикада бии байһан дутагдалнууд дээрэһээ боложо, хубиингаа ажахые хүгжөөхэдөө колхознигууд урма хэшээлгүй болодог байгаа, колхознигуудай хубиин зөөридэ байһан үнеэдэй, гахайн, хонидой тоо толгой хороһон байха юм.

Колхозуудай артельнэ ажахын тон шухала принцип нигэжэ эбдэхэ ябадалые Парти, Правительство эрид шууд буруушаагаа. Хамһабариингаа ажахые хүгжөөхэдэнь колхознигуудые материальна талаарнь урмашуулха ба тэдэнэй материальна байдалые улам һайжаруулха зорилгоор СССР-эй Верховно Совет хүдөө ажахын налог тухай шэнэ Хуули баталан абаа. Колхознигуудта гараха налог нилээд бага болохо гэжэ тэрэ Хуули дотор хараалагдана. Хубиингаа ажахыһаа колхознигуудай олодог олзо доходые хараадаа абангүйгөөр, бууса шадарай газарай гектарай зуунай нэгэ хубиие хараада абажа налог тодорхойлогдодог болоо, гүрэндөө малажалай продуктнуудые болон хартаабха колхознигуудай ажахынуудай уялгата ёһоор тушааха нормо бага болгогдонхой. Тиихэ зуура, колхознигуудай бүлын али нэгэн гэшүүн ажалта үдэрнүүдые олохо тогтоогдоһон минимумээ хүндэгүй шалтагаанаар олоогүй һаа, тиимэ колхознигуудай ажахынуудта налог 50 процент ехээр ашагдаха юм.

Машинно-тракторна станцинууд колхозно үйлэдбэриие хүгжөөлгын шиидхэхы хүсэн ба гүрэнэй зүгһөө колхозуудые хүтэлбэрилхэ гол шухала пунктнууд мүн. МТС-үүд болбол колхозно байгуулалтын индустриальна, материально-техническэ база гээшэ. Парти, Правительство хадаа МТС-үүдэй хүдэлмэриие һайжаруулха, колхозно үйлэдбэриие хүгжөөлгэдэ МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй өөһэдынь материальна талаараа урма хэшээлтэй байха ябадал дээшэлүүлхэ зорилгогойгоор хэдэ хэдэн хэмжээнүүдые абаа.

Мүнөө үедэ МТС-үүдэй хүдэлмэри һайжаруулха нэгэн гол шухала услови гэхэдэ, тэдэниие механизаторнуудай, хүтэлбэрилхы ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй мэргэжэлтэй саг үргэлжын кадрнуудаар хангаха хэрэг болоно. Энэ зорилго шиидхэхэдэ МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй ажалай түлөөһые хубилгаһан ябадал ехэ туһална. 1953 оной октябриин 1-һээ МТС-үүдэй тракторна бригадануудай хүдэлмэришэдтэ ажалай шэнэ, ехэ болгогдоһон түлөөһэн тогтоогдоо. гарантийна минимумэй хэмжээнэй зэргээр мүнгэн түлэбэри, таряа талха үгэхэ, мүн тэрэшэлэн тракторна бригадануудай хүдэлмэришэдэй ажалта үдэрнүүдтэнь үгтэхэ ороохо тарясынь машинно-тракторна станцинууд өөһэдөө хубаажа үгэхэ байна. Ажалта үдэртэ гарантийна минимумһээ үнэндөө ехэ тарянай хубаагдаха байгаа хадань, колхоз болбол гарантийна минимумһээ үлүүгээр ажалта үдэртэ хубааһанайнгаа хэмжээгээр таряа нэмэжэ тракторна бригадын хүдэлмэришэдтэ үгэхэ гэжэ тогтоогдонхой. Ажалта үдэрнүүдтэ хубаагдаха бусад продуктнуудыень колхоз тракторна бригадануудай хүдэлмэришэдтэ бүхы колхознигуудта үгэдэгтэл адляар үгэхэ юм.

Тракторна бригадануудай хүдэлмэришэдтэ түлэгдэхэ ажалай түлөөһэ хубилгагдаһан ябадал колхозуудта хүдөө ажахын культурануудай ехэ ургаса абахын түлөө МТС-үүдэй гол кадрнуудые улам урма хэшээлтэй болгоно, МТС-үүдые мэргэжэлтэй саг үргэлжын кадрнуудаар хангаха услови байгуулна.

Машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэрилэгшэдые, колхозуудые болон колхознигуудые материальна талаарнь урмашуулха зорилгоор гүрэнэй зүгһөө бэелүүлэгдэжэ байгаа хэдэн олон хэмжээнүүд бүхыдөө манай ороной хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ тон шухала арга нүхэсэл мүн.

* * *

Товарна үйлэдбэрилгын бии байгаа, үнэ сэнгэй хуули ёһоной нүлөөлжэ байгаа үедэ материальна урмашуулга бэелүүлхын тулада худалдаа наймаан үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэхэ ёһотой. Социализмын үедэ худалдаа наймаан болбол ажалшадай өөһэдынь ургажа байдаг эрилтэнүүдые хангаха гол формо болоно, нимэ гол формонь байһаараа удаан саг соо үлэхэшье байна. Советскэ худалдаа наймаае саашадань хүгжөөхэ зорилгоор Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын бэелүүлжэ байгаа хэмжээ-ябуулганууд материальна урмашуулгын принципые хүсэд һайнаар, эрид шуудаар бэелүүлхэ услови бии болгоно.

Хэһэн ажалайнгаа аша үрын түлөө хүдэлмэрилэгшэдэй материальна талаараа урма хэшээлтэй байдаг ябадал эрхим дээдэ техникын база дээрэ социалистическэ үйлэдбэрилгые нарижуулха, ажалшадай культурно-техническэ хэмжээе дээшэлүүлхэ хүсэтэ нүхэсэл, ажалда коммунистическээр хандалга, олониитын ажалай эдэбхи үүсхэлые бадаруулха тон шухала арга болоно. Тус тус хүдэлмэрилэгшэдые, бүхэли коллективүүдые материальна талаарнь урмашуулга хадаа манай орон дотор дэлгэрдэг бүгэдэарадай социалистическэ мүрысөөнэй хүсэн түгэлдэр эшэ үндэһэн болоно, олониитэ ажалшадай ажана байдалые хэлбэринэгүйгөөр саашадань һайжаруулхада туһална.

М. ВОЛКОВ.

Вьетнамска арадай зэбсэгтэ эсэргүүсэлгын долоон жэлэй ой

Хо Ши Минэй мэдүүлгэ

ПЕКИН, декабриин 18. (ТАСС). Синьхуа агентство французска булимтарагшадта вьетнамска арадай национальна эсэргүүсэлгын долоон жэлэй ойтой дашарамдуулан, Вьетнамай Демократическа Республикын президент Хо Ши Минэй мэдүүлгын бүрин текстые дамжуулба.

«Энэ оной декабриин эхээр, — гэжэ Хо Ши Мин мэдүүлбэ, — Вьетнамай Демократическа Республикын национальна суглаан «Таряашадта газарыень үгэхэ» гэһэн лозунг бэелүүлхын тула аграрна реформо тухай хуули нэгэн һаналаар батална.

Манай орондо эсэргүү агрессивнэ дайе французска колонизаторнуудай хорото муухайгаар эхилһэн сагһаа хойшо, өөрынгөө эхэ ороной бэеэ даанхай байдал хамгаалхын түлөө тэмсэлдэ манай арадай эрид зориггойгсор бодоһон сагһаа хойшо ехэ хубилалтанууд болобо. Анхандаа бидэнэр тон ехэ бэрхэшээлнүүдтэй тохёолдодог байгаабди. Гэбэшье, уласхоорондын оршон байдал манай эсэргүүсэлгын дайнай аша туһада улам ехээр хүгжэһэн байна. Бүхы дэлхэй дээрэ Советскэ Союзаар толгойлогдоһон эб найрамдалай ба демократиин хүсэнүүд үдэр бүри улам ехэ болоһон ба дай үүдхэгшэ империалистическэ этэгээдүүдэй хүсэнһөө нилээд ехээр үлүүлһэн байна. Манай орон дотор баатарлиг эсэргүүсэлгын дайн илалтаһаа илалтада хүргэжэ, сэрэгэй, политическэ, экономическа ба культурна талаар ехэ амжалтануудые туйлаба. Бидэнэр дайсаниие хатуу шангаар сохёобди. Тэрэ хадаа угаа ехэ гээлтэ хоролтодо оробо. Һүүлшын долоон жэлэй турша дотор бидэнэр дайсанай 320 мянга гаран солдадуудые жагсаалһаа гаргаабди.

Үнгэрһэн долоон жэл соо дайсан энэ дайнда 3.000 миллиард франк гаргашалаа. Энэ угаа ехэ гаргашаһаа боложо, тэрэнэй экономикын ба финансын барагдаһан ушарһаа, дайсан американска туһаламжа нэмэжэ абаха баатай болоо. Тиин, дайсан Холбоото Штадуудай мэдэлдэ улам ехээр орожо байна. Нүгөө талаһаа, американска империалистнууд Индо-Хитадта французска колонизаторнуудые һэлгэхые оролдожо, Вьетнамда, Кхмертэ ба Патет-Лаодо боложо байгаа дайнда шууд хамаархахын, французска арадые богоолшолхын тула энэ арга боломжо хэрэглэнэ.

Дээрэ дурсагдаһан бүхы баримтанууд дайсанай һуларһан ба манай хүсэнэй ургаһан тухай гэршэлнэ. Манай эсэргүүсэлгын дайнай үнэн зүб дайн байһан тула, тэрэниие французска арад, мүн французска империалистнуудай дарлалта доро байһан арадууд, эб найрамдал хүсэгшэ бүхы арадууд дэмжэнэ. Тэдэнэр Вьетнамдахи французска агрессивнэ дайнда эсэргүүсэн улам эрид шангаар тэмсэнэ.

Эсэргүүсэлгын дайнай долоон жэлэй ойтой дашарамдуулан, би вьетнамска арадай үмэнһөө французска арадта, французска колонизаторнуудай дарлалта доро байһан арадуудта үнэн зүрхэнһөө амаршалга хүргэхые хүсэнэб. «Вьетнамска арадтай һанал нэгэдэлгын уласхоорондын үдэрые» декабриин 19-дэ тэмдэглэхэеэ байһан бүхы дэлхэйн хүдэлмэришэн ангида, мүн манай эсэргүүсэлгын дайе дэмжэһэнэйнь түлөө бүхы дэлхэйн эб найрамдал хүсэгшэ хүнүүдтэ баясхалан хүргэхые хүсэнэб.

Манай национальна бэеэ дааһан байдалые ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалые хамгаалан, манай арми ба арад героическа тэмсэл ябуулжа, олон ехэ илалтануудые туйлаба. Манай арадай нэгэдэлэй улам бата болоһоной, французска арадай ба бүхы дэлхэйн эб найрамдал хүсэгшэ хүнүүдэй дэмжэлгын улам ургаһанай ашаар, манай эсэргүүсэлгын дайнай илахань лабтай...

Хэлсээ хэжэ, Вьетнамда эблэрэлгэ туйлахые, мүн эбэй аргаар вьетнамска проблемэ шиидхэхые французска правительствын хүсөө һаань, Вьетнамай Демократическа Республикын арад болон правительство французска правительствотай хэлсээ хэхээр бэлэн байна.

Манай арад ба арми хадаа бодото бэеэ даанхай байдал, эб найрамдал хангажа шадаха хоёр шухала зорилго бэелүүлхын тула бүхы хүсэеэ зорюулха ёһотой. Энэ хоёр зорилго юуб гэхэдэ, эсэргүүсэлгын дайе шангадхаха ба газарай реформо бэелүүлхэ болоно. Энэ хоёр зорилго хоорондоо нигта холбоотой юм. Арадай хүсые арьбажуулхын ба эсэргүүсэлгын дайнда илалта хангахын тула газарай реформо хэхэ ёһотойбди. Газарай реформын амжалта хангахын тула эсэргүүсэлгын дай шангадхаха ёһотойбди. Эсэргүүсэлгын дайндал адляар, газарай реформо хадаа агууехэ байллаан гээшэ. Арад олониитые элсүүлэн эмхидхэхын тула бидэнэр һайнаар бэлэдхэгдэһэн түсэбэй ёһоор, дэмы яарангүйгөөр, гүнзэгы бодолтойгоор ажаллаха ёһотой байнабди. Тиигээ һаамнай, газарай реформын амжалтатайгаар хэгдэхэнь лабтай.

Манай эсэгэ ороной харьяатад, сэрэгүүд, захиргаанай кадрнууд! Манай эхэ ороной гүйсэд бэеэ даанхай байдалые ба манай арадта бодото эб найрамдалые туйлаха зорилгоор энэ хоёр гол зорилго дүүргэхэ хэрэгтэ хоорондоо мурысэхыетнай уряалнаб».

Французска Республикын президентые һунгалга

ПАРИЖ, декабриин 18. (ТАСС). Республикын президентые һунгаха голосованиин хоёрдохи тур үсэгэлдэр үдэшэ орой Версальска ордондо болобо.

Голосованиин нэгэдэхи турай дүнгүүдэй соносхогдоһоной һүүлээр, Фуркад («дулдыданги бэшэ республиканец»), Медесен (радикалнуудта хамаадана) гэгшэд өөһэдынгөө кандидатурануудые болюулба. «Социальна тэмсэлэй республиканска союзай» бүлэг хадаа Поль Кальбын кандидатура болюулхые ба голосованиин сүлөө өөрынгөө депутадуудта үгэхые шиидэбэ.

Французска Коммунистическэ партиин парламентска бүлэгүүд үсэгэлдэр үдэшэ хамтын коммюнике толилоо, тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Нэгэдэхи турта Марсель-Эдмон Кашенэй түлөө голосовалаад, Национальна суглаанай ба республикын Соведэй бүлэг коммунистнууд хоёрдохи турта социалистическэ партиин кандидат Марсель-Эдмон Нежлендэ голосуудаа үгэхые шиидхэбэ. Нежлен хадаа «европейскэ хамгаалгын нэгэдэлые» буруушааһан байна.

Иигэжэ голосовалхадаа, коммунистнууд болбол өөрынгөө эхэ ороной бэеэ даанхай байдал абархые, мүн европейскэ армиин нэрээр реваншистска германска шэнэ арми байгуулгада һаад хэхые хүсэһэн эрэгтэй, эмэгтэй французуудай нэгэдэл бэелүүлхын тула бүхы хүсэеэ зорюулхые батаар шиидэбэ гэжэ тэмдэглэхые эрмэлзэнэ. Иигэжэ голосовалхадаа, коммунистнууд боннско ба парижска договорнуудые ратификацилгада һаад хэхэ зорилгоор, илангаяа ажалшадай эрилтэнүүдые хангахын, тэдэнэй социальна туйлалта сахихын ба гражданска һуралсал хамгаалхын түлөө тэмсэхэ зорилгоор, ажалшадтай — социалистнуудтай хамтадаа ябаха политикын илалтын түлөө бүхы хүсөөрөө тэмсэхээр бэлэн байһанаа харуулхые хүсэнэ.

Марсель-Эдмон Нежлендэ коммунистнуудай голосоо үгэһэнэй политическэ шалтагаанууд иимэ байна».

Түрүүлэгшээр байһан ле Трокер 22 час 55 минутада голосованиин хоёрдохи турай дүнгүүдые соносхобо: Нежлен — 299 голос, Ланьель— 276 голос, Дельбос—185 голос, Бидо — 143 голос абаа.

Тиимэ болохолоороо, голосованиин нэгэдэхи турталадляар, хоёрдохи турта дүрбэн кандидадай нэгэниинсшье шухала хэрэгтэй олонхи голос (462 голос) абаагүй, тиимэһээ мүнөөдэр гурбадахи тур болохо байна.

Президентскэ һунгалтын түрүүшын үдэртэ «Бидо диилдэбэ» гэжэ «Либерасьон» газетэ тоолоно.

«Орор» газетэ «верховно арбитр» тухай хэлсээ туйлахыень политическэ партинуудые уряална. Кэй Венсан Ориол хоёрой али нэгэнниинь лэ тиимэ арбитр болоjо шадаха юм гэжэ тус газетэ тоолоно.

«Социальна тэмсэлэй республиканска союзай» бүлэг хадаа «европейскэ армии» тушаа Ланьель, Бидо, Дельбос, Нежлен гэгшэдэй хараа бодол тодорхойлхын тула, тэдээндэ түлөөлэгшэдөө эльгээбэ гэжэ «Комба» газетэ мэдээсэнэ.

Версальда болоһон заседани дээрэ парламентын гэшүүд хадаа европейскэ хамгаалгын нэгэдэлдэ эсэргүүсэгшэ кандидадай ба нэгэдэмэл Европын тала баригшадай, нэгэн талаһаа — социалист Нежленэй, нүгөө талаһаа — Ланьель, Бидо, Дельбос гэгшэдэй хоорондо шэлэлгэ хэхэ ёһотой гэжэ газетэ бэшэнэ.

ПАРИЖ, декабриин 18. (ТАСС). Франс Пресс агентство Версальһаа иигэжэ дамжуулна:

Жорж Бидо гурбадахи турта өөрынгөө кандидатура болюулаа, тиин голосованиин сүлөө МРП-гэй парламентска бүлэгүүдэй гэшүүдтэ үгтөө гэжэ МРП-гэй партиин парламентска бүлэгэй шэнэ зүблөөнэй һүүлээр мэдээжэ болобо.

ПАРИЖ, декабриин 18. (ТАСС). Франс Пресс агентство Версальһаа иигэжэ дамжуулна:

Республикын президентын тушаалда гурбан кандидат—Нежлен, Ивон Дельбос, Жозеф Ланьель гэгшэд гурбадахи турта баллотировалагдаха байна.

ПАРИЖ, декабриин 19. (ТАСС). Французска Республикын президентые һунгаха голосованиин гурбадахи тур мүнөөдэр Версальда Национальна суглаанай ба республикын Соведэй хамтын заседани дээрэ болобо. Гурбан кандидатура: Нежленэй (социалист), Ланьелиин («дулдыданги бэшэ»), Дельбосэй (радикал) кандидатуранууд табигдаба.

Голосованида 931 һунгагшад хабаадаа. 922 бюллетень үнэнтэ гэжэ мэдэрэгдэбэ. Тиимэ болохолоороо, олонхи голос хадаа 462 голос байха болоно.

Ланьель — 358 голос, Нежлен — 313, Дельбос — 225 голос абаба. Энэ удаа нэгэшье кандидат шухала хэрэгтэй олонхи голос абаагүй. Московско сагаар 22 час 30 минутада голосованиин дүрбэдэхи тур эхилхэнь.

Корейдэ эблэрэлгэ тухай хэлсээе американска тала дахин эбдэбэ

ПЕКИН, декабриин 18. (ТАСС). Кэсонһоо Синьхуа агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, эблэрэлгэ тушаа сэрэгэй комиссидахи корейско-хитадай делегаци коммюнике толилбо. Тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

Декабриин 6-да американска тала эблэрэлгэ тушаа сэрэгэй комиссиин зүбшөөлгүйгөөр өөһэдынгөө зэбсэгтэ хүсэнүүдэй түлөөлэгшые демилитаризованно зоно руу эльгээгээд, эблэрэлгэ тухай хэлсээ эбдэбэ. Фотоаппарат абажа ябаһан энэ түлөөлэгшэ демилитаризованно зонодо ороһоо гадна, корейско-хитадай талын хиналта доро байдаг райондо орожо, фотосъёмко хэбэ.

Эблэрэлгэ тушаа сэрэгэй комиссиин мүнөөдэрэй заседани дээрэ корейско-хитадай тала эблэрэлгэ тухай хэлсээе оло дахин эбдэһэн ябадал буруушаагаад, американска талада эрид шанга протест мэдүүлбэ. Эблэрэлгэ тухай хэлсээ нарин шангаар сахиха зорилгоор, бодото хэмжээнүүдые американска талын абахые, хэлсээ эбдэлгэдэ эсэс табихые корейско-хитадай тала эрибэ.

Ирандахи байдал тушаа

ТЕГЕРАН, декабриин 17. (ТАСС). «Зүүнэй» үзэл бодолтой хэдэн курсантнууд тегеранска офицерскэ һургуулиһаа гаргагдаа гэжэ иранска «Кар-Зар» газетэ мэдээсэнэ. Һүүлэй үдэрнүүдтэ офицерскэ һургуулида «антиамериканска листовконууд» тараагдаа гэжэ газетэ заана.

ТЕГЕРАН, декабриин 17. (ТАСС). Декабриин 15-най үглөөгүүр сэрэгэй губернаторство «Шахед» газетын гаралгые хорибо. Газетын үсэгэлдэрэй номернууд хуряагдан абтаа.

ТЕГЕРАН, декабриин 17. (ТАСС). Иранска үдэшын газетэнүүдэй мэдээсэһэнэй ёһоор, декабриин 15-да Тегеранай зарим районуудта богони митингнүүд болобо. Эдэ митингнүүдтэ хабаадаһан хэдэн олон хүнүүдые, тэрэ тоодо хэдэн студентнүүдые сэрэгэй засагаархид арестовалба. Лекцидэ студентнүүдэй ерээгүй ушарһаа, тегеранска университедтэ заняти мүнөө хүрэтэр һэргээгдээгүй гэжэ газетэнүүд бэшэнэ.

Урдын гитлеровецүүд австрийска полицида хүдэлмэрилнэ

ВЕНА, декабриин 17. (ТАСС). Баруунай социалист Гельмер гэгшээр хүтэлбэрилэгдэһэн Австриин дотоодын хэрэгүүдэй министерство демократическа үзэл бодолтой сотрудникуудые полициин органуудһаа зайлуулан, тэдэнэй орондо урдын гитлеровецүүдые абана. Дахау гэжэ концентрационно лагерьта олон жэл һууһан зальцбургска полицейскэ дирекциин хүтэлбэрилэгшэ Бем гэгшые хүдэлмэриһөөнь гаргаһан ябадал энэ талаар жэшээ болоно. Урдын гитлеровец Вессели гэгшэ Бемые һэлгэбэ.

«Нейе Манруф» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, 1938 ондо Бемые ба полициин бусад 13 чиновнигуудые арестовалһан Вессели нацистска полицей-президент Фитцтум гэгшын эгээн дүтын хүн байһан болоно.

Редактор Б. Ц. ЦЫЖИПОВ.

Финляндско-советскэ хани барисаанай һарын дүнгүүд тушаа

ХЕЛЬСИНКИ, декабриин 18. (ТАСС). Финляндско-советскэ хани барисаанай һара һая Финляндида дүүрээ. Тэрэ хадаа «Финлянди—Советскэ Союз» гэжэ обществын үүсхэлээр үнгэргэгдэбэ. Обществын генеральна секретарь Тойво Карвонен һарын дүнгүүд тухай демократическа хэблэлэй шоурнууд дээрэ хөөрэнэ. Энэ жэлдэ һара хэзээ хэзээнэйхиһээ улам ехэ далайсатай байгаа гэжэ Карвонен тэмдэглэбэ.

Ороной элдэб нютагуудта 19 концерт табиһан советскэ артистнуудай делегаци Финляндида һарын үедэ байлсаба. Советскэ культурын ажал-ябуулагшадай делегаци һара шахуу Финляндида байхадаа, нилээд ехэ хүдэлмэри хээ. Советскэ студентнүүдэй делегаци һарын эсэстэ Финлянди ерэбэ.

Һарын туршада хүдэлмэришэдэй делегаци, культурын ажал-ябуулагшадай делегаци, биологуудай делегаци, мүн физкультурын багшанарай делегаци Советскэ Союзда айлшаар ошоо гэжэ Карвонен бэшэнэ.

Һарын турша дотор «Финлянди—Советскэ Союз» общество бүхы дээрээ 1700 янзын хэмжээ-ябуулгануудые, тэрэ тоодо 906 киносеанс, 215 элидхэл, 177 һайндэр эмхидхэбэ, тэдээндэ тухайлхада 125 мянган хүн хабаадаба.

Скульптор Вяйнё Аалтонен хадаа хүршэ арадуудай хоорондохи эб найрамдалай ба хани барисаанай тэмдэг болоһон монументые Финляндиин ба Советскэ Союзай хилэ дээрэ табиха гэжэ дурадхаба.

Албанска культурын ажал-ябуулагшадай делегациин толгойлогшо СССР ошоһон тухайгаа хөөрэнэ

ТИРАНА, декабриин 17. (ТАСС). Советскэ Союз ошоод ерэһэн Албаниин Арадай Республикын культурын ажал-ябуулагшадай делегациин толгойлогшо Фадиля Пачрами гэгшын мэдүүлгые газетэнүүд толилбо.

Делегациин гэшүүд советскэ арадай зол жаргалта ажабайдалые, тэрэнэй культурын үндэр хэмжээе, коммунизм байгуулагша советскэ хүнүүдэй асари ехэ дэбжэлтые хараа гэжэ Пачрамиин мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ. СССР-тэ байдаг шэнги тиимэ шэнэ ажабайдалые манай оронуудта байгуулгада шадалайнгаа зэргээр һуралсахые оролдообди. Советскэ Союзда байхадаа манай делегаци албанска арадта советскэ арадай үнэн зүрхэнэй хани барисаатайгаар хандадаг байһаниие хододоо хаража байгаа. СССР-тэ ошолго ба албанска арадые Советскэ Союзай туйлалтануудтай танилсуулха талаар манай делегациин ажал-ябуулга энэ хани барисаае саашадань бэхижүүлгэдэ туһалха юм гэжэ мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Бирмын арад эб найрамдалай түлөө тэмсэнэ

ПЕКИН, декабриин 17. (ТАСС). Синьхуа агентство дамжуулна:

Рангунһаа мэдээсэһэнэй ёһоор, Бирмын хүдэлмэришэнэй ба таряашанай партиин генеральна секретарь Такин Луин хадаа манай парти Бирмын национальностьнуудай эб найрамдалай, нэгэдэлэй түлөө тэмсэлээ шангадхаха юм гэжэ мэдүүлбэ. Митинг дээрэ Такин Луин үгэ хэлэбэ. Удаа тээнь эб найрамдал хамгаалхын түлөө демонстраци болобо. Демонстрантнууд гоминдановска сэрэгүүдые Бирмэһээ гаргаха эрилтэ табиба.

Баодаевска правительство тушаалһаа гараба

ПАРИЖ, декабриин 17. (ТАСС). Сайгонһоо Франс Пресс агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, премьер-министр Нгуен Ван Там түрүүтэй баодаевска правительство декабриин 17-до тушаалһаа гараба.

Бао Дай шэнэ правительство бүридүүлхыень Франсидахи өөрынгөө верховно комиссар принц Буу Локто даалгаба.

Юнайтед Пресс агентствын сайгонско корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, Нгуен Ван Тан ба Бао Дай гэгшэдэй хоорондо гараһан зүрилдөөнүүд баодаевска правительствын тушаалһаа гараһанай шалтагааниинь болоно. Индо-Хитадта дай зогсоохо зорилгоор хэлсээ хэхэ тухай Вьетминэй (Вьетнамска Демократическа Республика—**Ред.**) һаяын дурадхалнуудта яажа хандахаб гэһэн зүрилдөөн тэдэнэй хоорондо гараһан байгаа.

Нгуен Ван Тамай правительствын тушаалһаа гаралгань США-гэй хамаархалгатайгаар хэгдэбэ. Рейтер агентствын сайгонско корреспондентын дамжуулһанай ёһоор, декабриин 17-до премьер-министр Нгуен Ван Там иигэжэ мэдүүлбэ: «Вьетнамска национальностьда хамаадахагүй «дээдэ тушаалта нюур» нэгэтэбэшэ хамаархаһан ба правительствын состав хубилгахыень Бао Дайе гуйһан байна. «Франс Суар» газетэ американска хамаархалга тухай тодорхойгоор тэрэшэлэн мэдээсэһэн байгаа. «Хэлсээндэ һаад хэхын тула Франсида США-гэй үзүүлжэ магадгүй нүлөөнһөө проблемын удхань Бао Дайда гол түлэб дулдыдаха байна... Холбоото Штадуудай зүгһөө энэ талаар найдуулгые Бао Дай абаа гэжэ һанагдана».

Пакистано-американска сэрэгэй хэлсээндэ эсэргүүсэнэ

ПЕКИН, декабриин 17. (ТАСС). Делиһээ Синьхуа агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, Квилондо (Траванкор — Кочин штат) зуун мянган хүнэй хабаадалгатай митинг болобо. Тэрээн дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, индийскэ парламентдахи коммунистическэ фракциин ударидагша А. К. Гопалан харааглагдажа байгаа американо-пакистанска сэрэгэй пактые буруушаан шүүмжэлбэ. Американска империализм Азиин оронуудай хэрэгүүдтэ хамаархана гэжэ Гопалан хэлэбэ. Американска империализм Азида эб найрамдалда аюул тохёолдуулна, өөрынгөө интересүүдые хамгаалхын тула Азиин оронуудта базануудые байгуулхые ехээр оролдоно. Азиин оронуудта бодото аюул ушаруулһан американска империализм өөрынгөө базануудые байгуулхын тула, эдэ оронуудта мүнгэн ба сэрэгэй туһаламжа үзүүлхэ гэжэ мүнөө найдуулна.

Корея тушаа конференцидэ хабаадахаяа Люксембург арсаба

ПХЕНЬЯН, декабриин 17. (ТАСС). Корея тушаа болохоёо байгаа конференцидэ хабаадахагүй, мүн Корейдэхи дайнай ямар нэгэн ябуулгануудай һэргээгдээ һаань, тэдээндэ хабаадахагүй гэжэ Люксембургын правительствын шиидэһэниинь эндэ мэдээжэ болоо.

СССР-эй АРАДАЙ АЖАХЫЕ ХҮГЖӨӨХЭ ГҮРЭНЭЙ УРЬҺАЛАМЖА

1952 ондо гаргагдаһан

1953 оной декабриин 6-да Ставрополь городто болоһон шүүбэринүүдэй 2-дохи тиражай

СПРАВОЧНА ТАБЛИЦА

Урьһаламжын бүхы разрядуудтахи серинүүд ба облигацинуудай удаадахи номернуудта шүүбэринүүд буугаа гэбэл:

Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэринэй хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэринэй хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэринэй хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэринэй хэмжээн (түхэригөөр)
120048	34*)	1 000	124988	1—50	200	130057	1—50	200	135310	37*)	1 000
120064	50*)	1 000	125543	1—50	500	130207	1—50	500	135346	32*)	1 000
120076	1—50	200	125563	11*)	1 000	130248	1—50	200	135398	22*)	1 000
120093	31*)	1 000	125754	12*)	1 000	130305	07*)	1 000	135466	46*)	1 000
120125	1—50	200	126029	07*)	1 000	130327	25*)	5 000	135540	1—50	200
120210	07*)	10 000	126128	1—50	500	130522	1—50	200	135749	14*)	1 000
120227	39*)	1 000	126166	15*)	1 000	130691	40*)	1 000	135990	18*)	1 000
120241	01*)	1 000	126175	1—50	200	130728	1—50	200	136066	36*)	5 000
120365	47*)	1 000	126205	1—50	200	131063	29*)	1 000	136088	44*)	1 000
120445	20*)	1 000	126367	42*)	1 000	131160	29*)	1 000	136168	04*)	1 000
120561	1—50	200	126481	1—50	200	131167	1—50	200	136265	21*)	5 000
120700	11*)	1 000	126497	22*)	1 000	131184	1—50	200	136451	36*)	1 000
120943	09*)	1 000	126697	16*)	1 000	131573	43*)	1 000	136565	15*)	1 000
121087	21*)	10 000	126920	1—50	500	131692	1—50	500	136880	1—50	200
121173	16*)	1 000	126989	1—50	500	131727	1—50	200	137130	1—50	200
121205	1—50	200	127222	13*)	1 000	131760	39*)	1 000	137230	05*)	1 000
121680	1—50	500	127293	1—50	200	131765	33*)	1 000	137348	17*)	1 000
121699	07*)	1 000	127332	08*)	1 000	131772	1—50	500	137433	1—50	200
121877	1—50	200	127455	11*)	5 000	131885	1—50	200	137466	36*)	5 000
121948	36*)	1 000	127511	06*)	1 000	131936	16*)	5 000	137499	1—50	200
121984	19*)	1 000	127513	05*)	25 000	131985	1—50	200	137509	1—50	200
122251	1—50	500	127574	05*)	1 000	132447	29*)	1 000	137532	50*)	1 000
122523	39*)	1 000	127659	04*)	1 000	132455	1—50	200	137725	19*)	1 000
122531	16*)	1 000	127819	17*)	1 000	132456	36*)	1 000	137752	1—50	500
122678	22*)	1 000	127905	1—50	500	132469	23*)	1 000	137802	1—50	200
122699	48*)	10 000	128009	03*)	5 000	132492	34*)	1 000	138230	35*)	1 000
122762	30*)	1 000	128230	41*)	10 000	132524	30*)	1 000	138241	07*)	1 000
122842	33*)	1 000	128242	1—50	200	132961	1—50	200	138457	1—50	200
123065	43*)	1 000	128340	1—50	200	132999	14*)	1 000	138553	1—50	200
123095	31*)	1 000	128474	1—50	200	133004	41*)	1 000	138777	26*)	1 000
123136	02*)	1 000	128475	02*)	1 000	133118	1—50	200	138799	11*)	1 000
123218	03*)	1 000	128609	1—50	500	133387	14*)	1 000	138802	1—50	200
123412	42*)	1 000	128752	1—50	500	133836	1—50	200	139005	1—50	200
123533	1—50	200	128751	27*)	1 000	133854	1—50	500	139066	1—50	500
123558	1—50	200	128925	1—50	200	134126	32*)	5 000	139164	1—50	500
123665	15*)	1 000	128991	50*)	1 000	134251	33*)	1 000	139225	11*)	1 000
123957	1—50	200	129093	29*)	1 000	134458	1—50	200	139305	12*)	1 000
124214	04*)	5 000	129255	31*)	1 000	134533	15*)	1 000	139390	1—50	500
124239	21*)	1 000	129432	35*)	1 000	134540	1—50	200	139537	1—50	200
124380	34*)	1 000	129520	29*)	1 000	134657	38*)	1 000	139618	19*)	1 000
124531	04*)	1 000	129571	32*)	1 000	134742	48*)	1 000	139794	44*)	1 000
124554	10*)	10 000	129714	02*)	1 000	134868	1—50	500	139808	33*)	1 000
124559	1—50	500	129745	39*)	1 000	134934	1—50	200	139899	46*)	1 000
124718	1—50	500	129844	28*)	1 000	134988	38*)	1 000	139984	1—50	200
124826	17*)	1 000	129885	03*)	1 000	135003	23*)	1 000			
124846	09*)	5 000	129947	05*)	1 000	135091	40*)	1 000			

*) Энэ сериин облигацинуудай нүгөө 49 номернуудта тус бүри 200 түхэригэй шүүбэринүүд буугаа.

Шүүбэринүүдэй тираж үнгэргэхэ Комиссиин түрүүлэгшэ—ажалшадай депутадуудай Ставропольско хизаарай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшын орлогшо М. А. ДОРОХОВ.

Комиссиин харюусалгата секретарь финансын албанай Советник Л. А. ВАСИЛЬЕВА.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23, партийной жизни сельского хозяйства—10-17, пропаганды и переводов—6-84, культуры и быта, промышленности — 4-52, мест. информации и писем—11.05. Для междугородных переговоров—16.

Н—00707. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР.